

2015/2.

KÜRTSZÓ

„A HETEDIK ANGYAL IS KÜRTÖLT, ÉS NAGY SZÓZATOK
LŐNEK A MENNYBEN...”

A felháborodásról és a kesergésről

Illés lelke és ereje a végidőben

AZ IDŐK JELEI

...amelyekre figyelniük kell

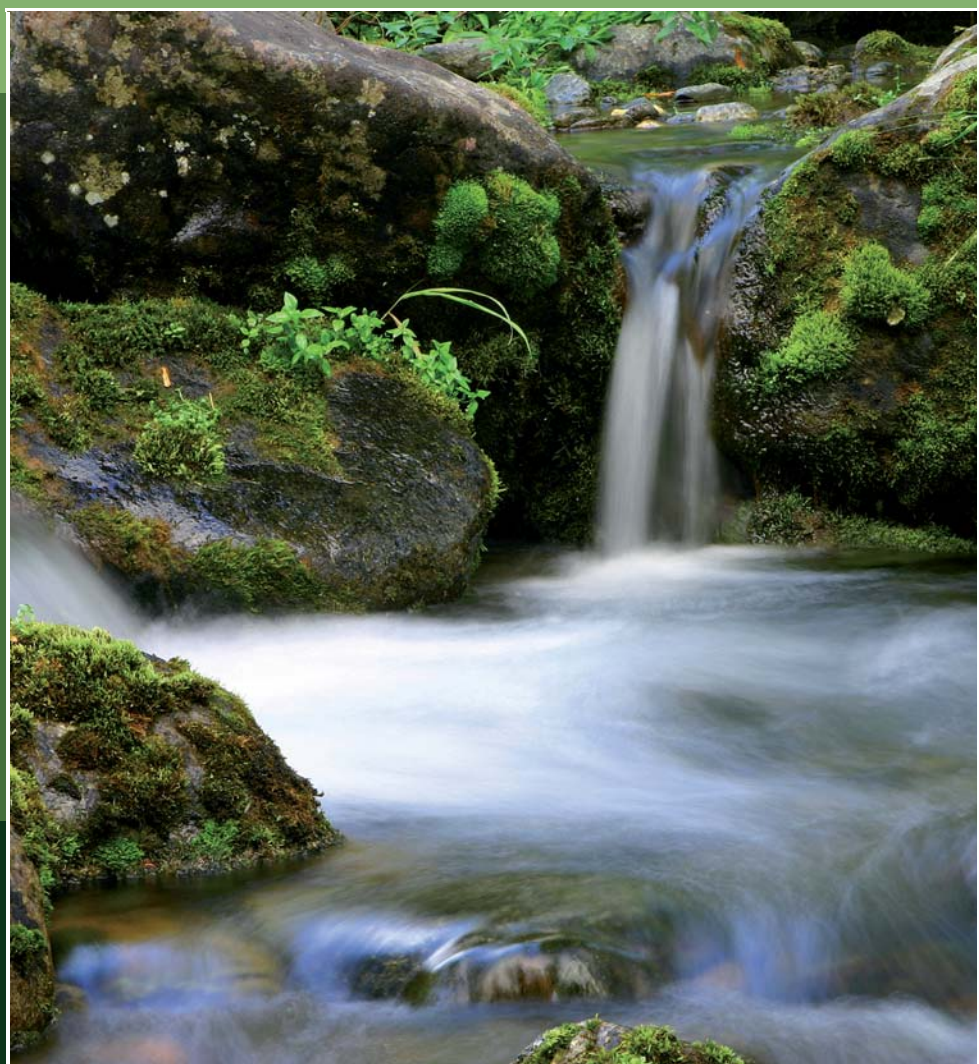
A józan ész fontossága
a hívő életében

Ökoljog

KITEKINTŐ

Nem lehetsz passzív,
nem hallgathatsz

A 2015-ös nyári táborok

8. szám

A hetedik kürtszó napjaiban, azaz a mi időnkben „nagy szövegek hallatszanak a menyben”. Az idők jelei megannyi „szövege” vesz körül bennünket – legújabb lapszámunk is erről tanúskodik – „tudván az időt, hogy ideje már, hogy az álomból felszerkenjünk”. Ugyanakkor valami megmagyarázhatatlan bénultság és erőtlenség vesz uralmat rajtunk, miközben az ellenség is gondoskodik arról, hogy belső támadásokkal és konfliktusokkal gyengítse az evangéliumhirdetés munkáját.

Ezékiás király is hatalmas ellenséggel szembesült, miközben „minden munkájában, amelyet elkezdett az Isten házában szolgálatában, a törvényben és a parancsolatban, keresvén az ő Istenét [mikor] teljes szívvel járt, és szerencsés volt.” Ez időben jött fel az asszír Sénakherib király, hogy teljes megsemmisítéssel fenyegetse meg a déli országrész maradékát. A pogány uralkodó fenyegetéseivel szemben is kizárólag egy cél lebegett Ezékiás király szeme előtt: „Mi Urunk, Istenünk, kérlek, szabadíts meg minket az ő kezéből, hogy megismerje e föld minden országa, hogy Te, az Úr vagy az egyetlen Isten!” (2Kir 19,19) Isten a király e kérésére azonnali és látványos szabadítást nyújtott szorongatott és kiszolgáltatott népe számára.

Jézus ígérete szerint a pokol kapui sem vehetnek diadalmat azon az egyházon, mely komolyan veszi küldetésének betöltését: „...hogy megismerje a föld minden országa, hogy Te, az Úr vagy az egyetlen Isten.”

Jelen számunk írásait is e bátorító gondolatok jegyében adjuk közre. Késztessenek bennünket is arra az alázatra, Isten-félelemre és a mennyei való olyan odaadó együttműködésre, amelyre Ezékiás király imádságában találunk példát.

Az Ige mellett

- A felháborodásról és a kesergésről 2

Időszerű gondolatok

- Lenk Lajosra emlékezünk halálának 20. évfordulóján (Fil 4,11–13) 4

Hit általi megigazulás

- Illés lelke és ereje a végidőben 7
- „Minden féltett dolognál jobban őrizd meg szívedet, mert abból indul ki minden élet.” (Péld 4,23) 11

Kitekintő

- Nem lehetsz passzív, nem hallgathatsz! 14

A 2015-ös nyári táborok

18

Vallásszabadság

- Ököljog 26

Az idők jelei

- ...amelyekre figyelniük kell 30

Tapasztalatok

- A kongói magyar adventista iskola 34

Emlékezés

- Vigh Istvánné Somorjai Vilma nénire 38
- Bóka Dezsőre 39

Bizonyágtételek, igaz gondolatok

- Reménység és bátorítás a szülőknek; idézetek 40

Belső használatra szánt kiadvány. A fenntartásra adományokat köszönettel elfogadunk az alábbi számlaszámon: **VAJDASÁGÉRT ALAPÍTVÁNY 10402623-50526554-86651004**. Szerkesztők: Reisinger János, Vankó Zsuzsa, Buda Júlia. Elérhetőségeink: www.kurtszo.hu; e-mail: kurtszo@kurtszo.hu. További számok igényelhetők az alábbi telefonszámon: **06-30/619-5901**; illetve elektronikusan, a fenti e-mail címen. A kurtszo@kurtszo.hu címen várjuk a kérdéseket és a *Tapasztalatok* rovatba szánt leveleket is.

Az Ige mellett

A FELHÁBORODÁSRÓL ÉS A KESERGÉSRŐL

„Vissza-visszaemlékezik és megalázódik bennem az én lelkem.”

(Jeremiás siralmi 3,20)

Ha ezt a két szót halljuk, keresztény körökben általában elutasítással találkozunk. A jól nevelt keresztény nem háborodik fel, a Krisztusban hívő ember nem kesereg, még kevésbé keseredik meg. Általában ez a vélemény.

A világban mással találkozunk. „Felháborodom, tehát vagyok” – Bálint György, a neves magyar gondolkodó és publicista fogalmazta meg így életfelfogását a két világháború között. A hétköznapiakban szinte el is várják a felháborodást, ha erre alkalom kínálkozik, vagy az ember megengedheti magának. Nemhogy gyengeségnek nem tartják ezt, hanem bizonyos erődemonstrációnak tekintik – aki nem háborodik fel, az halvérű, annak ereiben nem is vér csörgedezik.

A Bibliában hívő ember jól tudja, hogy kitől származik mindenfajta rossz. Azt is ismeri, hogy ez az Istenhez és emberhez méltatlan élet itt, a földön már hat-ezer éve tart. Minden nyugalma és Istenben való békessége mellett is azonban azt kell mondanunk, hogy a hívő embert sem hagyhatja részvétlenül és szenv-

telenül a bűn. Bár „unt bűnök újszerű visszatéréséről” van mindig szó, ahogy egy Babits-verssor állítja, a bűn mindig megütközést kell hogy keltsen bennünk, sohasem fogadhatjuk el. Nem minden felháborodás jogtalan tehát, sőt azt is mondhatnánk, a felháborodás alapján véve igaz emberi állásfoglalás a rosszal szemben, csupán arra kell ügyelnünk, hogy milyen formát adjunk neki.

Ellen G. White a következőképpen világít rá erre:

„Igaz, van olyan méltatlankodás, mely Krisztus követőinek esetében is jogos. Ha azt látják, hogy Istent nem tisztelik, szolgálatát megvetik, ha azt látják, hogy az ártatlant elnyomják – akkor jogos felháborodás kavargja fel lelküket. Az ilyen, érzékeny erkölcsiség szülte harag nem bűn. De aki úgy érzi, hogy minden képzelt sértés miatt haragra gerjedhet, neheztelhet, az szívét Sátánnak nyitja meg. A keserűséget, az ellenségeskedést ki kell üzni a lélekből, ha összhangban akarunk maradni a mennnyel.” (Jézus élete. Advent Kiadó, Bp., 1993, 31. fejj., 254–255. o.)

További megfontolásra érdemes az, ha valamiképpen nem adjuk jelét annak, hogy felháborító gazemberség történt a környezetünkben, akkor mások még azonosíthatnak is az általuk is gyűlölt jelenséggel. A hívő ember hallgatása is beszédes lehet, méltatlankodását, felháborodását nyilvánvalóan nem éles szavakkal fejezi ki, melyek okot adhatnának arra, hogy őt is megvádolhassák, hogy átvette az ellenséges lelkületet és gondolkodást.

Itt azonban külön kell választanunk az eszmei és a stílusbeli dolgokat. Lehet, hogy eszmeileg valakinek igaza van, stílusában azonban nem felel meg a krisztusi követelményeknek. Ez baj, amit javítani kell, de vitathatatlanul a kisebbik baj.

Van egy másik eset, amikor valakinek egyáltalán nincs igaza, ám stílusában megvesztegetően a szeretet nyelvét használja, és külső megnyilvánulásait utánozza. Ez akkor is főbenjáró vétek, ha az illető szinte nem is tud róla vagy a fél világot a maga ujja köré tudja csavarni, mert nagyon is tudatosan él ezzel az ördögi adománnyal.

A keresztény embernek szembe kell néznie ezekkel a jelenségekkel, és az Ige-olvasás, valamint az imádkozás közegeiben el kell hogy nyerve Istentől a világos útmutatást.

Ha valamiben a tapasztaltabb hittestvéreink véleményét kell kikérnünk, akkor az két ismeret. Az egyik az Isten-ismeret, hisz Is-

tennel szerzett tapasztalatot többet mondhat magáénak az, aki nem egy-két hónap vagy év óta jár az Úrral, hanem esetleg évtizedek felgyülemlett emlékeit mondhatja magáénak. Az idős Dávid ilyen értelemben oktatta nála jóval fia-

talabb gyermekét, Salamont. Pál apostol is ebben a szellemben hivatkozik Timóteus édesanyjára és nagyanyjára. A gyülekezetben is, a kipróbált presbiterek kettős tiszteletre méltók az Ige tanítása szerint.

Rembrandt: Dávid imádkozás közben. Rézkarc, 1652

A másik ismeret azonban Sátán töreinek, becsapásainak, ámításainak és bájolásainak ismerete, mely szintén harcedzett testvéreket követel. Akik évtizedek óta küzdöttek egyéni és közösségi életükben a Gonosz meg-megújuló támadásaival szemben, azok értékes tapasztalatokat nyertek ezekből a hitbéli küzdelmekből. Ahogy megint a költői kifejezés mondja: „Sebeinkből lett a vértünk.” (Rónay György)

Ami végezetül a kesergést illeti, hadd idézzük Dávid zsoltárát: „Sír a lelkem a keserűség miatt, vigasztalj meg engem a te Igéd szerint.” (119. zsoltár)

A kesergés sem rossz önmagában, ha valós tényeken alapul, és Isten elé öntjük ki, mint a magyar fejedelemtől szóló énekekben látjuk (*Rákóczi Ferenc bús éneke vagy kesergése*).

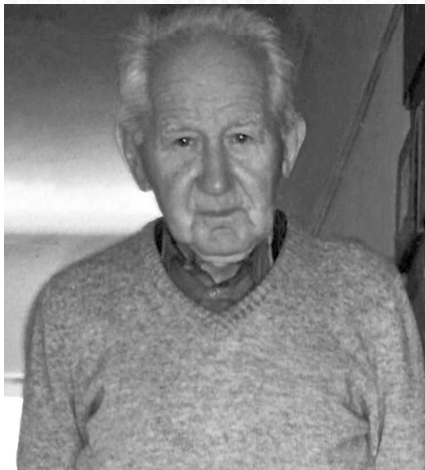
Van azonban olyan határ, melyet a legmélyebb kesergés sem léphet át, és ez a megkeseredés. Ha valaki újra és újra visszatalál Jézus Krisztus közelségébe, vagy el sem veszíti azt, annak nincs oka soha, semmilyen reménytelennek látszó helyzetben megkeseredésre. Pál apostol mondja az ilyenről: „Bánkódó, noha mindig örvendező.” (Lásd 2Kor 6,10)

Reisinger János

LENK LAJOSRA EMLÉKEZÜNK HALÁLÁNAK 20. ÉVFORDULÓJÁN

(Fil 4,11–13)

Lenk Lajos prédikátor (1908–1995)

Amerikában élő nyugdíjas prédikátor testvérünk, Fehér János küldte lapunk számára az alábbi sorokat.

A napokban egyik volt iskola-társam, barátom, testvérem jóvoltából – aki szintén itt, Amerikában él – megkapó írás került a kezembe „Lenk bácsiról”, akit régebbi testvéreink közül szinte mindenki ismert.

A következőkben idézett beszéde 1951. november 17-én hangzott el egy konferencián, Székesfehérváron, amikor területi osztálytitkárnak választották őt. (E gondolatokat Török Alajosné jegyezte fel gyorsírással annak idején.)

A ránk maradt dokumentum jelentőségét abban látom, hogy egy történelmi kort idéz vissza, ami-

kor még tisztességes úton, egyházunk jó rendje és az Úr akarata szerint zajlottak az egyházi tisztviselő-választások. Talán éppen ez volt az utolsó olyan választás, amire a későbbiek felől nézve, nosztalgiával lehet visszatekinteni. Az Állami Egyházügyi Hivatal 1951-ben kezdte meg működését, s később már nem lehetett „tisztá” választás, mivel a továbbiakban már ez a hivatal javasolt személyeket egyházunk minden fő tisztségére.

Nem mulaszthatom el, hogy Lenk Lajos beszéde részleteinek a közreadásához személyes emlékeket fűzök. Fáradozásának eredménye volt a balatonlellei adventüdüdő létrehozása. Eredetileg az *Összeadta-lak* név volt felfestve az épület homlokzatára. A nevet a szó valódi értelmében kell venni: testvérek által összeadott pénzádományokból, áldozatos munkával épült fel ez a táborhely, ami később üdüdővé lett. Lenk bácsi rengeteget dolgozott itt. Sokszor télen is, amikor például a térdig érő havat taposva vitt a lellei vasútállomásra nyolc-tíz bőröndöt úgy, hogy kettőt a kezébe vett, előre vitte, letette, majd visszament újabb kettőért – így haladt előre terhével, amíg el nem érte a táborhelyet.

Mint fiatal tizenéves, magam is többször megfordultam az *Össze-*

adta-lakban. Amikor később a misszióiskola hallgatója lettem, benne tisztelhettem egyháztörténelem és bibliai földrajz tanáromat. Németből fordította az anyagot, nyolc példányban gépelte „Erika” márkájú írógépén, tanóráról tanórára. (Előző nyáron mondták meg neki, hogy egyháztörténelmet kell tanítania.) Lenk Lajos volt osztálytitkár, prédikátor, épülettervező, gyülekezeti könyvtárak alapítója, táborszervező, ifjúsági vezető, orgonista, német fordító is.

Fájdalmas és megrázó arra emlékezni, hogy e hűséges, kimagasló munkát végző prédikátor-testvérünket nyugdíjazása előtt elbocsátotta a szolgálatból a kommunista hatalommal együttműködő egyházvezetőség. Mivel más munkát nem kapott, utcaseprőként kellett dolgoznia.

1908. január 3-án született. Fiatalkorra is küzdelmes volt: árva gyermekként nevelkedett Sopronban. A német anyanyelve volt. 1995. augusztus 11-én halt meg, 87 éves korában. S most álljon itt fent említett beszéde:

LENK LAJOS BEKÖSZÖNTŐ BESZÉDE (1951. november 17.)

Kedves Testvérek!

Hallgassátok meg rövid bizonyágtételemet, amelyet Pál apostolnak, minden idők legnagyobb apostolának a bizonyágtételével szeretnék megkezdeni:

„De semmivel sem gondolok, még az én életem sem drága nekem, csak hogy elvégezhessem az én futásomat örömmel, és azt a szolgálatast, amelyet vettem az Úr Jézustól, hogy bizonyosságot tegyek Isten kegyelmének evangéliumáról.” (Ap csel 20,24)

Kedves Testvéreim! Ilyen konferenciai együttlét alkalmával a lelkünk tele van érzésekkel, szent vágyakkal. Különösen vonatkozik ez most rám. Visszalapozom az idők nagy könyvében, és úgy érzem magam most, mint Péter, aki ott jár a tengeren, amely viharzik. Jézus alakja pedig felmagasodik előttem, én süllyedek, és kiáltok: „Ments meg engem, Uram, mert elmerülök!” Ő pedig szól, mint a hegyek esti fuvalma: „Kicsinyhitű, miért kételkedel?” Úgy érzem magam, mint Zákheus, aki nézi az Úr bevonulását, de nem tudom Őt meglátni, mert előttem állnak a hitben erősebbek és hatalmasabbak, én pedig csak egy gyarló lélek vagyok. De én felkúszom egy fára, ott állok fent, látom már Őt, és kiáltom: „Dávidnak Fia, Jézus, üdvözöllek!” Ő pedig rám tekint, cseng a hangja, mint az alkonyi harangszó: „Szállj le onnan, nekem ma este a te házadnál kell vacsorálnom!”

Szeretnék most az a vak ember lenni, aki a jerikói úton az Ő nevét kiáltozta: „Jézus, Dávidnak Fia, könyörülj rajtam.” Ő pedig kérdezte: „Mit akarsz, hogy veled cselekedjem?” Óh, hogy kiáltanék én is: Hogy lássak, hogy az én sze-

mem világa megjöjjön, hogy lássam ezt az életet, lássak a szívek legelrejtettebb zugaiba, tudjak olvasni a jövőben és az emberi lelkekben. Azt, hogy lássam, hogy Te, Jézusom, itt jársz-kelsz, mint az emmausi vándor, s mikor leroskadok, felemelsz, amikor zúgolódásra nyílik ajkam az ég ellen, megszólalsz, mint egykor Saulhoz: „Miért bántasz engem?”

Amikor jót cselekszem, megláthatnám annak a mennyei koronának a csillogását és a Te hangod csengését: „Jól vagyon jó és hű szolgálom.”

Óh, mi is szeretnék én lenni? Valaki olyan, aki nem bánja, akárki, csak lássa a Mestert.

Csak Téged szeretnék látni, Atyám, a Krisztus Jézusban, hogy elmondhatnám itt: „Atyám, nem vagyok méltó arra, amit velem cselekedtél. Mivel érdemeltem ki mindezt? Mi indította meg a Te szívedet, hogy nekem, egyszerű parasztfiúnak ilyen szép gyülekezeteket adtál? Mi indított meg Téged? Édesapám áldozatkészsége vagy édesanyám könnyes imádsága a halálos ágyán? Vagy nagynénem hulló verejtéke, aki nagy áldozatok árán ötünket felnevelt? A soproni árvaház nevelőinek odaadó nevelése? Vagy első fölötteseimnek, Minck, Voigt és Wicklein testvéreimnek bölcs tanításai, akik engem türelmesen oktattak? Ők a lelki szüleim. Szívemnek évtizedes vágya volt, hogy ezt az ünnepélyes alkalmat velük együtt tölthessem. Vagy rátekinthet Isten a mostani únió-

előjáróinkra és gyülekezeti vezetőseinkre? Vagy azokra a titkos sebekre, amiket azok ütöttek, akikkel oly sokszor meg akartam magam értetni? Áldja meg Isten őket is, mind a két kezével.

Tudom én, hogy mindezek sokat jelentettek, de aminek én ezt köszönhetem, az, Istenem, a Te jószágos kegyelmed. A Te kegyelmed, amit meg fogok, mert meg akarok hálálni: „Mert semmivel sem gondolok, nekem még az én életem sem drága, csak elvégezhessem a futásomat örömmel.”

Eszembe jut Erdősi Szilveszter, a branyiszkói hős – midőn 1849. január 5-én az osztrák túlerő visszavetette seregünket, és honvédjeink hullottak, mint tavaszi záporban a fehér virágszirmok, akkor ez a római katolikus pap kezébe vette a feszületet, előrerohant, és ezt kiáltotta: „Utánam, vitézek, az Isten nevében!” És most szent meggondolatlansággal – a golyók nem érték, az ellenség pedig visszavonulásra takarodót fúvatott – megyek én is. Jöjjetek Ti is, hiszen előttünk Krisztus keresztje, és Biblia a kezünkben. Megyünk, hiszen az életünk sem drága, csak elvégezhessek együtt a futásunkat örömmel.

Tervekkel nem lépek elő. Azokat nagyjából ismeritek. Isten tervez és Isten végez. Az ember csupán eszköz. Ha Isten azt tervezte, hogy ez a terület csak úgy lesz naggyá, ha valaki éjt nappallá téve emésztő munkával feláldozza magát, akkor leszek én ez az áldozat. Ha Ő azt tervezte, hogy ennek

az egyházerületnek fáklyának kell lenni, amely világítani fog a felénk dübörgő jövőnek a sötétségében, de aki ezt a fáklyát meggyújtja, annak a lángok között kell elpusztulnia, akkor adja Isten, hogy én legyek az, aki gyújtani fog. Ha Isten úgy rendelte, hogy a terület legyen az, amely az előrehaladás eszméjével menjen előre, de aki ezt megkezdi, azt kigúnyolják, akkor kérem Istent, hogy én legyek ez a kezdeményező. Mindezekre pedig, amit itt elmondok, adjon nekem erőt az Atya, Fiú és Szentlélek Istenem!

Ezt cselekedték előttem nálamnál nagyobb elődök, és fogja tenni nálamnál bizonyára nagyobb utódok sora. De bármilyen nagyok is legyenek azok, az én munkámat nem tudják elvégezni, mert az Isten világában bármilyen kicsiny is legyen valaki, az ő munkája pótolhatatlan és nélkülözhetetlen.

Mi leszte Ti énnekem, kedves Testvérek? Leszte nekem ítéletem, ha majd konok vádolással megszólalnak mellettem a lelkek, amikor Isten ítélőszéke előtt állok. „Én szomjan epedtem el mellette, mert nem adott az örök élet vízből. Nekem kővé vált a szívem,

mert nem öntötte rám szívének olvadt ércét. Engem vérbe fagyva hagyott ott, mert sietett a főtanácsi ülésre.”

De akkor Ti leszte nekem a fellebbezésem is, ha majd elítél a világ, és én rátok hivatkozom. Ti leszte az én védelmem, mikor megállok az örökkévaló Isten színe előtt. „Engem meglátogatott, nekem megszorította a kezemet, nekem segítségemre volt, velem tudott szomorkodni és örülni. Engem megcsókolt, engem meggyógyított, és sokan mások azt fogják mondani: gyarló volt, gyenge volt, de szeretett és jót akart. Kegyelem! „És betölti az ég erősségeit a lelkem kiáltása: Kegyelem! Kegyelem!” Ez vagytok Ti énnekem, kedves Testvéreim!

A másik kérdés az, mi vagyok én tinektek? Én ugyan keveset tartok magamról, sőt, hogy őszinte legyek, semmit sem tartok magamról, hiszek azonban azokban az erőkben, amik rám bíztak. Kezembe adatott a kulcsok hatalma, de nem azért, mintha Isten magát énhozzám szabná, hanem mert az Isten szereti azt, aki az Ő érzéseit és gondolatait hirde-

ti. Mint lelkipásztor a legigénytelenebb, én is elmulaszthatatlan alkalom vagyok a számotokra, mert honnan tudjátok, hogy nem-e az én egyszerű bizonyágtételek útján juttok át az örökkévalóság küszöbén és ujjongtok fel.

Hát nem az én bűnös kezeimből veszitek a Krisztus testét és vérének jelképező szent jegyeket? Én az én Uram hatalmával akarok járni, akinek célja és szenvedélye, hogy övé legyek én, az egész világ, és Ti mindnyájan, kedves Testvéreim! Ennek a Krisztusnak akarok lenni a követője. Az Ő hívívője akarok lenni, aki kürtjeimbe fúvok: „Áldott, aki jó az Úrnak nevében!” Álmétkodó tanítvány akarok lenni, aki könnyes szemmel nézem a lábainak aranyportól szikrázó nyomát. Itt ment el, erre járt.

Így kezdődik el életemnek ez az új fejezete, hogy porba hullok, rámutatok az én lelkemre és sorosomnak minden percére. Látom Jézus lábainak nyomát, és én menni akarok ezeken a nyomokon. Menjünk együtt Isten után. Előtünk áll a hithősök beláthatatlan sora. Halljuk bizonyágtétevéjük és tapasztalati énekük hangját. „Bizony, jövel, Uram Jézus.”

Előre Testvérek az Isten útján, e hang irányában. Induljunk hát! Fölkelek, vándorbotomra, a hitemre támaszkodom, szívemre szorítom a Bibliát, életem történetének felnyitom a lapjait, és az új fejezet fölé odaírom előttem, mint iskolásgyerek-koromban kis irkám és kis tankönyveim fölé, ezeket az egyszerű szavakat: „Isten nevében kezdem el, Ő segítjen kegyelmével.” Ámen!

ILLÉS LELKE ÉS EREJE A VÉGIDŐBEN

Ímé, én elküldöm néktek Illést, a prófétát, mielőtt eljön az Úrnak nagy és félelmetes napja. És az atyák szívét a fiakhoz fordítja, a fiak szívét pedig az atyákhoz, hogy el ne jöjjetek, és meg ne verjem e földet átokkal.

(Mal 4,5–6)

Az idézett malakiási ige Krisztus második eljövételére vonatkozik, ezt jelöli az „Úrnak nagy és félelmetes napja” kifejezés. Ez a Szentírásban következetesen a végidőnek arra a rövid, nyomorúságos időszakára utal, amely a kegyelemidő végét követően veszi kezdetét, és az Úr visszajöveteléig tart. Az Ószövetséget lezáró képek messze előremutatnak az időben, ráirányítva a figyelmet a bűn történetének végére. Ugyanakkor egy fontos figyelmeztetést is tartalmaznak. Krisztus visszajövetele előtt szükség lesz egy különleges helyreállító munkára, ami újra egységbe kovácsolja Isten népét. Az Atyák és a fiak szívének távolsága nemcsak generációs problémákat sejtet, mélyebb válságra enged következtetni, amely Isten népe között üti fel a fejét, és megbontja az igazságban való kívánatos egységet. Arra, hogy ennek a romlásnak kiteljesedése milyen következményekkel járhat, a záró

verssorok utalnak: „...el ne jöjjetek, és meg ne verjem e földet átokkal.” Vagyis ha Illés nem lép közbe, akkor a terjedő hitehagyás végül kisiklathatja Isten művét, és az Úr ítélettel kell, hogy meglátogassa a Földet. Nem tudjuk pontosan, milyen kártól menti meg Illés a végidő maradékát, de sejtethető, hogy a megváltottak története szomorúbb véget érne, ha ebből a bajból valami nem mozdítaná ki őket.

Ezek a drámai események nagyon közel vannak hozzánk, és ma, amikor az egyházba egyre mélyebben ékelődik be az a hitelvi válság, amelyre a fenti prófécia is utal, fokozott éberséggel kell kutatnunk a Biblia lapjairól nekünk szóló üzenetet.

Tegyük fel a kérdést, miért van kulcsszerepe Illésnek a Messiás visszajövetelét megelőző időszakban? Miben különbözik Illés tevékenysége más prófétákétól? Röviden: **Mi az ő lelke és ereje?**

Ahhoz, hogy erre a kérdésre választ kapjunk, röviden vizsgáljuk meg magának Illésnek a munkásságát, valamint az illési lelkületet Keresztelő János személyében (Lk 1,17).

A két próféta tevékenységének párhuzamából először is megfigyelhetjük, hogy úgy Illés, mint

Keresztelő János, a választott nép sorain belül végezték munkájukat, nem pedig a pogányok között. A „helyreállítás” kifejezés érzékelteti, hogy egy korábbi állapotra állítják vissza a jelenlegit, ennek pedig csak akkor van értelme, ha a korábbi állapot a mostanihoz képest kívánatosabb, jobb volt. Ilyen csak az egykor Isten útján járó nép életében lehetséges.

A küldetések rövid lényegét hasonlóan fogalmazzák meg a próféciák: „Az atyák szívét a fiakhoz fordítja, a fiak szívét pedig az atyákhoz”, „készít az Úrnak tökéletes népet” vagy „helyreállít mindent”. Tehát mindkét esetben egy reménytelen állapotból kellett újra Istenhez fordítani a maradékot.

Izrael népe sokszor lázadt Isten ellen, és lázad ma is. „Sokan vannak az elhívottak, de kevesen a választottak”, Sátán nagy erővel támad minden megtérőt, és azok közül, akik egykor örömmel csatlakoztak, az út során sajnos sokan távoznak Isten kegyelméből. Mégis különbség van aközött, ha emberek fordulnak el Istentől (még ha sokan is), vagy ha maga Isten földi műve kerül veszélybe. Egy hétköznapi hasonlattal élve: ha egy vonatnyi ember Budapestről Miskolcra indul, akkor kisebb baj az, ha sokan leszállnak a közbülső állomásokon, és nem jutnak célba, mint, ha maga a vonat váltana irányt, és Miskolc helyett Szegedre menne. Előző esetben nagy lenne a veszteség, de a vonat és néhány ember azért megérkezne. Utóbbi esetben teljes a céltévesztés.

A történelem során már néhány-szor veszélybe került Isten megváltási terve és műve a Földön. Ilyenkor Ő maga lépett közbe, hogy mentse a még menthetőt.

Illés és Keresztelő János idején talán kisebb léptékben, de hasonló veszélyhelyzet állt elő. Az élő Isten ismerete került veszélybe, és ezáltal a maradék sorsa forgott kockán Izraelben és Júdeában is Krisztus érkezése előtt. Amint Illés idejében, úgy Jézus első eljövetelekor is intézményessé vált a hittől való elhajlás. Nem nyílt szembeszegülés történt Istennel, hanem a korábbi igaz hit torzult el észrevétlenül annyira, hogy végül már alig maradt ember, akiben élt még az Isten igazi ismerete, és az is egyre gyengült. Illés korában Akháb király felesége, Jézabel a pogány Baál-kultuszt intézményesítette Izraelben. Azt, hogy az Urat nem tagadták meg teljesen, sőt a két vallásosságot együtt, egymás mellett gyakorolták, Illés Karmel hegyi felszólításából – „meddig sántikáltok még kétfelé?” – tudhatjuk, amire nem tudtak válaszolni. Tehát az igaz Isten ismerete nyomokban még ott volt a szívekben, de Illés idejére már alig maradt 7000 ember, aki Baálnak nem hajtott térdet. A nép egy részénél már nem volt világos, hogy az Úr egyedüli Isten, nem tudták, hogy Baál nem létező bálvány, sem azt, hogy ennek imádása nem fér össze Izrael Istenével. Lassan kezdték azt hinni, hogy helyes az istentiszteletük.

Jézus születése idején Palesztinában a zsidó nomokrácia a mélypontján járt. Itt is megvolt a formális istenhit, látványos vallásos életet éltek a vezetők, de az igaz Isten ismerete és az Ő követése már

majdnem teljesen kiveszett a köztudatból. A sötétség itt is az átfomalódással járt együtt, a torz vallásosság lassan a lelkiismeret szintjére emelkedett.

Mindkét történelmi időszakban a szakadék széle felé sietett Izrael. Az Úr látta, ha nem történik valami, akkor rövidesen átlépik azt a határt, ahonnan már nem lenne visszaút, ahol Istennek ítélettel kellene közbeavatkoznia. Ez végül meg is történt mindkét esetben. Izrael életében ezután következett be az asszír megszállás, amely véget vetett az északi országrésznek. Jézus fellépése egyben a déli országrész történetének lezárását is jelentette – Isten valóban eljött, és meglátogatta azt a földet „átokkal”. Tehát az ítélet megelőző „sötétségben” a még menthető lelkek ébresztéséért kapta megbízatását mind Illés, mind Keresztelő János.

Az is hasonló a két esetenél, hogy a próféták jóformán egyedül

maradtak az egész néppel szemben. A magány, az elszigeteltség mindenki lelkét megterheli. Az ember társas lény, és igényli mások látható együttérzését, megértését, szeretetét. Sátán jól ismeri a csüggedés erejét, ez egyike a leghevesebb kísértéseinek. Maga Jézus is szenvedett a magánytól, amikor a Földön élt, és egyik legerősebb kísértése az értelmetlenség, a magára maradottság lehetett, amellyel a Getsemáne-kertben kellett megküzdenie. Illés és Keresztelő János hasonló magányban végezték szolgálatukat. Erős és kipróbált hitre volt szükségük, hogy ekkora ellenszélben meg tudjanak hűségesen állni Isten szolgálatában.

A vég idején elhívott nép illési szolgálata hasonló lesz a korábbiakhoz. A végidő egyháza fog a hitehagyás útjára lépni, ami olyan ravaszul szívárog be a műbe, hogy még az érzékeny fülűeket is megteveszti. Itt is várható lesz, hogy

*Giovanni Battista Piazzetta: Illés elragadtatása.
National Gallery of Art, Washington*

az Úr sokáig engedi a romlást, de a kritikus pillanatban közbeavatkozik. Nem zárja le egy nép sorsát azelőtt, hogy a menthető maradék helyreállítását ne végezné el. Akik Illés szolgálatát végzik, azoknak nem lesz könnyebb dolguk és kisebb felelősségük, mint elődeiknek. A környezet ellenállása és kárhozzátása sem marad el a korábitól. De ahogy Illés és Keresztelő János, úgy ők is látni fogják azt, hogy az Úr cselekszik, és ez erővel fogja őket felvértezni.

Illés erejét tehát valahogy így fogalmazhatjuk meg: Egyedül, hűségesen megállni egy egész nép hitehagyó áradatával szemben, mint egy hídpillér a jégzajlásban, de nemcsak megállni, hanem a maradék szívét is sikeresen visszafordítani. Az isteni erőnek a megnyilvánulását valóban nem láthattuk talán egyik prófétánál sem ennyire. Szinte érezni lehet, ahogyan a nagy küzdelem erői egymásnak feszülnek, s ahogyan ennek hatására minden recsegropog ezeknek a prófétáknak az életében. Talán ezért nevezte Jézus Keresztelő Jánost asszonyoktól születettek között a legnagyobbnak, és Illést ezért ragadta el élve a tüzes szekér.

Ezek után vizsgáljuk meg, mi volt Illés lelke?

Illésről kevés elmarasztaló szót olvashatunk a Bibliában. Ugyanakkor élettörténetét tanulmányozva és a későbbi visszahivatkozások alapján kirajzolódhat előttünk egyfajta illési sajátosság, amelyet sokan hajlamosak egyfajta jellemhibának feltüntetni. Ehhez nézzük Jézus és a tanítványok alábbi esetét: „*Mikor pedig ezt látták az ő tanítványai, Jakab és János, monda-*

nak: Uram, akarod-e, hogy mondjuk, tűz szálljon alá az égből, és eméssze meg ezeket, mint Illés is cselekedett? De Jézus megfordulva megdorgálta őket, mondván: Nem tudjátok, minémű lélek van ti bennetek.” (Lk 9,54–55)

A felidézett esemény nem a Karmel hegyi áldozat leszálló tüzére vonatkozott, hanem arra a két későbbi alkalomra, ahol a próféta Akházia két ötvenfős küldöttségére kért tüzet az égből, és az Úr meg is adta neki ezt. „*És felelte Illés, és mondta nekik: Ha Isten embere vagyok, szálljon tűz az égből alá, és emésszen meg téged és a te ötven emberedet. És Istennek tüze szállt alá az égből, és megemésztette őt és az ő ötven emberét.*” (2Kir 1,12)

Első olvasásra ez az esemény megdöbbenhet minket. Illés Isten pusztító ítéletét kérte száz emberre és vezetőikre, anélkül, hogy erre különösebb okot szolgáltatott volna a fölényeskedő fellépésen kívül. Hol van itt az együttérzés, a bűnös iránti irgalmas lelkiület? Maga Jézus is eltanácsolta tanítványait ettől a gondolkodásmódtól a szamariai eset kapcsán. Hogyan illik Illés személyisége Isten irgalmas és igazságos jelleméhez?

Vizsgáljuk meg újra Illés tűzkérését. Az előzményekből tudhatjuk, hogy üzent Akházia királynak, aki megbetegedett, és Baálzebubtól, Ekron istenétől kért tanácsot gyógyulása felől. Illés Isten utasítására Akházia ítéletét üzentte meg, ez váltotta ki a király haragját, melynek következtében karhatalmi erővel akarta Illést előállítani. A megjelenő szakasz katonai előjárója a király parancsát ezekkel a szavakkal közvetítette Illésnek: „*Isten embere, a király azt parancsolja: Jöjj le!*” (2Kir

1,9) A főember tudta, hogy kivel beszél, Illést Isten emberének szólította. Tudta, hogy Illés nem magától üzent a királynak, hanem Isten utasítására. Próféta szolgálatát még ellenségei sem vitatták. Így a megszólításban a főember elismerte, hogy a menny követével beszél. Mégis büszkén közvetítette a király parancsát, ezzel is bizonyítva, hogy Isten tekintélyét a királynénál kevesebbre értékeli. Illés tevékenységét egész Izrael ismerte, így fellépéseinek gyorsan terjedt a híre. A nép hozzászólt ahhoz, hogy a hitehagyó gyakorlatoknak nincs következménye, az Úr valószínűleg jónak látta most megmutatni, hogy kegyelme nem végtelen, és a nyílt lázadásra nem érkezhét más válasz, mint az ítélet. Ezért a próféta válasza így kezdődött: „*Ha én Isten embere vagyok...*” Vagyis, ha Te és embereid tudtátok, hogy kit képviselek, és mégis felelősségre akartok vonni, akkor ezt azzal teszitek, akit én képviselek, és tudatában is vagytok ennek. Hogy mikor látja Isten jónak ítélettel közbeavatkozni egy nyílt lázadás esetén, nem tudhatjuk. Az esetek többségében Isten türelmes, és nem vonja meg a kegyelmét, de türelme nem végtelen, s a szembeszegülők egyszer szembenéznek az ítélettel.

Azt, hogy Illés nem magától cselekedett, a történet folytatásából is megtudhatjuk. A harmadik küldöttségénél, amelynek a főembere megalázta magát Illés előtt, ezt olvashatjuk: „*Ekkor szólt az Úr angyala Illésnek: Menj alá vele, ne félj semmit tőle. És ő felkelve aláment vele a királyhoz.*” (2Kir 1,15)

Itt kiderül, hogy Isten utasítására kért ítéletet Illés, és az a tény, hogy az Úr habozás nélkül tüzet

küldött, mutatja azt is, hogy a próféta indítékaiba nem vegyült semmi önző szempont vagy bosszúvágy. Ha Illés lelkébe a hűsége kívül egyéb is beférkőzött volna, az Úr nem hallgathatta volna meg kérését. Jézus maga sem marasztalta el Illést, amikor erre az eseményre céloztak a tanítványok, de óva intette őket attól, hogy róla vegyenek példát, mert látta, bennük más lélek dolgozik, nem az, amelyik a prófétában volt.

A fenti történet – bár Illés nem követett el hibát – mégis rámutat szolgálatának keménységére. Esetenként változik, hogy Isten milyen megoldást lát jónak egy-egy válságos helyzetben. Ha figyelmesen olvassuk a Szentírást, azt láthatjuk, hogy megnyilatkozásai többségében inkább hosszútávúak és türelmesek. Nem egyszer fordult elő olyan eset, amikor még a saját maga által kijelentett alapelvekből is engedett. Ilyen volt például a királykérés vagy a válólevél parancsa, amelyeknél lehetett tudni Isten rosszallását, hosszú távon mégis jobbnak látta engedni, talán ez kevesebb káros következménnyel járt, mint a kemény tiltás, jóllehet ezek mind megteremték fájdalmas következményeiket. Ugyanakkor, ha a kegyelem nem érte el a célját, és a szívek végleg megkeményedtek, akkor Isten sok esetben megmutatta a bűn iránti gyűlöletét, megengedte az ítéletet, és esetenként – mint jelen esetben Illésnek – ebben embereknek is adott feladatot. Mindig oka van arra, ha embereket bíz meg az ítélet végrehajtásával. Talán ismeri az ember gyengeségét, hogy könnyen felülbírálná az isteni végzést. Mi gyakran mást tennénk, mint amit az Úr tesz, sokszor keményebbek,

máskor irgalmasabbak lennénk, mint Ő. Szükséges volt, hogy az ember az irgalmasság leckéi mellett az ítéletben is tudjon Istennek szolgálni. Az ehhez hasonló kegyelmi feladatokban való engedelmesség nyomán bebizonyosodott, hogy az Úr parancsait nem lehet félvállról venni, akkor sem, ha azok rendkívül nehezek. Minden bűnös engedékenység tragikus következményekkel jár.

Illés és később Keresztelő János korában a közelgő ítélet miatt a nép felrázása, ébresztése volt a cél. Mindenkinek elégséges tudása volt már a végső döntéshez. A kegyelemidő majdnem elfogyott, a további várakozás már a nép kárára lett volna, ezért itt fedésre és az ítélet hirdetésére volt szükség („*a fejsze a fák gyökerére vettetett*”). Illés és Keresztelő János szigorú volt a néphez, mert ebben a kiélezett helyzetben az emberek mentése már csak kemény szavakkal volt lehetséges. Most szigorúságra volt szükség, és ők ebben hűségesen szolgáltak.

Illés lelke tehát azt jelenti: Szigorúan megfeddeni a népet, néven nevezni a hitehagyást, a bűnt, hirdetni a megtérés szükségességét, vállalni ennek következményeit, a konfliktust, a gyűlöletet, hogy a maradék még menthető legyen.

A kereszténység az elmúlt évtizedekben különleges démoni befolyás alá került. Sátán egy olyan eszmének az alapjait fektette le, amelyet még soha eddig a történelemben nem tett meg, és amelyről a Szentírás azt mondja, hogy az egész Föld csodálván követi azt (Jel 13,3). A hosszú évszázadok üldözései és konfliktusai után a „megbékélést”, egymás el-

fogadását és az évezredek ellentétek feloldását helyezte kilátásba. Az emberiség megízlelte a kívánt békekorszakot, és nem csodálkozhatunk, ha örömmel azonosul ezzel az iránnyal. A „ne azt nézzük, ami elvlaszt, hanem azt, ami összeköt” gondolata egyik alappillére a ma egyre népszerűbb ökumenizmusnak is. A szeretetben való közeledés, egymás feltétel nélküli elfogadása lassan átváltozott az egyházakba beszivárgó bűn és hitehagyás elfogadásába. Ez a jelenleg egyre nagyobb teret hódít mindenfelé, így sajnos nem áll meg az adventista egyház kapuinál sem.

Ki ne óhajtana a békét és egymás szeretetét? De – mint mindenben, ami a lelkek ellenségétől származik – a bűn problémája itt is ravaszul a szőnyeg alá lett seprve. Egymás elfogadása, a mássággal szembeni tolerancia magával hozza azt is, hogy mindent kerülni kell, ami konfliktushoz, kellemetlenséghez vezet. Így mindez a bűn kérdését elegánsan az egyes ember és Isten közötti személyes szférába száműzi, annak néven nevezését, az ellene való felszólalást kerülendőnek, felzaklatónak és ellenségeskedésnek titulálja.

Ez a fajta konfliktuskerülő szeretet, amely ma nemcsak a keresztény világban, hanem az advent-nép körében is egyre népszerűbb, természeténél fogva nem tűri meg az illési lelkületet. Ezért szemünk előtt bontakozhat ki az a kettős probléma, amellyel Isten maradéka a végidőben szembesülni fog: Egyfelől a bódító hitehagyás, amely a rosszul értelmezett szeretettel lopja be magát a megváltás művébe is. Másfelől pedig az illési ébresztésnek egyre sürgető szük-

ségszerősége azzal a tudattal, hogy ezt a hangot fogják leginkább gyűlölni az elhíttettek, mivel mindenben ellentétesen nyilatkozik meg a „békekorszak” lelkületével. A hármaskor angyali üzenet a kegyelemidő végének, a küszöbön álló ítéletnek az üzenete. Nem csodálkozhatunk azon, ha az adventista egyház legtöbbször megpróbálja enyhíteni vagy egyenesen elkerülni ennek drámai mondani- valóját.

Látva Isten népének jelenlegi helyzetét, gondolkodjunk el, mennyi időnk lehet még hátra? Illés és Keresztelő János korában érkezett az álomból való felrázás-

nak, a feddő beszédnek az ideje. Tegyük fel a kérdést: Most, a jelenben minek van itt az ideje? A hallgatásnak, a békesség és a biztonság keresésének, vagy Illés megszólalásának? Kik lesznek azok a hűséges lelkek, akik felismerik az Isten ügyére leselkedő veszélyt, és azt, hogy ha valami nem történik, akkor a romlás visszafordíthatatlanná válik? Kik lesznek azok, akiket az Úr a kellő időben indítani tud, akik nem késlekednek ezt a fontos szolgálatot betölteni? Kik mernek feddeni akkor, amikor csak dicsérni szabad, és megnevezni a bűnt akkor, amikor a többség azt befogadja, akkor is, ha

szavuk pusztába kiáltott szó? Kik lesznek azok, akik végül nem tudnak megalkudni a rosszal?

Az Úr tudta, hogy Illés feladata nem lesz könnyű. Előre látta, hogy a vég idején a hitetés mennyire sikeres lesz. Tudta, hogy olyan szolgákra lesz szüksége, akiknek akkor kell a próféta lelkével fellépniük, amikor a tömegek éppen ezt a hangot utálják a legjobban. Isten semmit nem tesz ok nélkül, így talán Illés tüzes szekéren való elragadása is többek között azok erősítéséért adatott, akik a végidő ellenszelében Illés lelkével és erejével merik vállalni a küzdelmet.

Fodor Albert

„Minden féltett dolognál jobban őrizd meg szívedet, mert abból indul ki minden élet.” (Péld 4,23)

Mindannyiunknak vannak „féltett dolgai”, olyan dolgaink, amelyeket nagy értéknek tartunk. Ilyenek például családtagjaink, emberi kapcsolataink, egészségünk, hírnevünk, vagyónk. Példabeszédek könyve szerint azonban a legnagyobb érték a szív, „mert abból indul ki minden élet”.

Mi a szív, és miért kell ennyire vigyáznunk rá? A Biblia fogalomvilágában a szív a gondolkodásunkat jelenti. Más kifejezéseket is használ a Szentírás erre a fogalomra: *elme, belső ember, lélek*. A gondolkodás három szintje azonosítható minden embernél. Az első, legfelsőbb szint az értelem működése, amelynek része a figyelem, a felfogóképesség, az emlékezet, a logika, a képzelet. Sokan ezt tartják a legfontosabbnak, erre

büszkék. Van azonban ennél mélyebb szint is a gondolkodásunkban: a lelkiismeret működése. A lelkiismeret „*Úrtól való szövet-nekként*” (Péld 20,27) világít, vagyis erkölcsi szempontból mérlegeli a külvilágból jövő információkat, vizsgálja gondolatainkat, érzelmeinket, Isten hangjaként figyelmeztet, készítetéseket ad. A lelkiismeret, ha egészségesen működik, a testünk immunrendszeréhez hasonlóan védelmet biztosít a rosszal szemben. Ennek a szintnek a készítéseit azonban még egy ennél is mélyebb szinten bíráljuk el: ez a szabad választás/döntés képessége, amely a szív legmélyebb, legtitokzatosabb rétege. Döntéseket hozhatunk az értelemmel, a lelkiismerettel összhangban, de ezekkel szembefordulva is. Itt tükröződik legjobban, kik vagyunk való-

jában. A rendszeresen ismétlődő döntések a belőlük fakadó cselekedetekkel együtt szokásokként rögzülnek a szívben, jellegzetes vonásokat adva annak. Ez a jellem bibliai fogalma. „A jellem nem a véletlen műve. Nem határozható meg egyetlen dühkitörés vagy helytelen lépés alapján. A jellem a cselekedetek ismétlődése, amelyek végül szokássá válnak, s jóra vagy rosszra alakítják azt.” (Ellen G. White: *Gyermeknevelés*, 111. o.) Nem túlzás az, hogy „minden élet” kiindulópontja a szív: a magunk és mások életét, sőt az egész történelmet formáló tettek innen származnak, a szív „kohójában” születnek.

Milyen állapotban van a szívünk, és képesek vagyunk-e változtatni ezen? Jeremiás próféta szerint: „*Csalárdabb a szív mindennél,*

és gonosz az, kicsoda ismerheti azt?” (Jer 17,9) Elgondolkodtató a Biblia által alkalmazott két kifejezés: a szív „csalárd” és „gonosz”. Más szavakkal: a szívünk becsap, megtéveszt, félrevezet bennünket, mindez pedig rosszindulattal, gonoszsággal is társul. Ha egy hazugság vagy gonoszság a külvilágból jön, még könnyebb észrevenni, de ha ezek saját szívünkéből származnak, mit tehetünk? Emberileg nem tudunk ezen az állapoton változtatni: „Elváltoztathatja-e bőrét a szarvas, és a párduc az ő foltosságát? Ti is úgy cselekedhettek jót, akik megszoktátok a gonoszt.” (Jer 13,23) Hogy miért kerültünk ilyen állapotba? A Biblia szerint a bűneset után vált ilyenné a szívünk, aminek következtében a legfőbb betegségünk a gondolkodás betegsége, erőtlensége lett. Ezt az öröklött gyengeségünket tovább rontjuk saját cselekedeteinkkel, amikor szívünk csalárd és gonosz késztetései engedelmeskednek. Ezzel a szokások szintjén is rögzül a rossz bennünk, még erősebben kötözve meg bennünket. Mindezek eredményéről így szól Ésaiás próféta: „Minden fej beteg, és minden szív erőtelen.” (Ésa 1,5)

Mi az egyetlen gyógymód erre az állapotra? A szív gyógyulása: a megtérés, újjászületés munkája, amelynek során Isten saját teremtményével tisztítja meg lelkünket. Dávid így fogalmaz egyik zsoltárában: „Tiszta szívet teremts bennem, óh Isten, és az erős lelket újítsd meg bennem.” (Zsolt 51,12) Óriási mértékű, mégis titokzatos változás ez, amelyet csak Isten tud véghezvinni a Szentlélek segítségével. Az így megtisztult szív valóban „tiszt lap”, egy új élet kezdete ez az ember számára. A Szent-

lélek munkájának eredményeként megújul a gondolkodásunk, lelkiismeretünk és az érzelmi világunk is megtisztul, a régi szokások elvesztik hatalmukat. Nem történhet meg azonban mindez az ember beleegyezése és együttműködése nélkül: az ember részéről szükséges a bűnök felismerése és megbánása, azok becsületes rendezése: „Bánjátok meg és térjétek meg, hogy eltöröltessenek bűneitek, hogy így eljőjenek a felüdülés idei az Úrnak színétől.” (Ap csel 3,1) A Jézus keresztdozatában megnyilatkozó isteni kegyelem indítja el bennünk a bűnbánatot, ahogy a Római levél is fogalmaz: „Az Istennek jósa téged megtérésre indít.” (Rm 2,4)

Ellen G. White így erről a gyógyulásról: „Olyan változás ez, amelyet az ember sohasem képes véghezvinni. Természetfeletti munka ez, természetfeletti elemet visz az emberi természetbe.” (Jézus élete, 226 o.) „Amikor Isten Lelke birtokba veszi a szívünket, akkor átformálja jellemünket. Bűnös gondolatainkat eltávolítjuk, gonosz cselekedeteinket elhagyjuk, szeretet, alázatosság és béke foglalja el a harag, irigység és viszály helyét. Öröm lép a bánat helyébe, és arcunk a menny boldogságát tükrözi vissza. Senki sem látja azt a kezet, amely fel emeli a bűnös ember terhét. Senki sem látja a világosságot, amely a mennyei király udvarából árad rá. Az áldás azonban megjön, amikor az ember hit által alárendeli magát Istennek. Akkor az a Hatalom, amelyet emberi szem nem láthat, egy új lényt teremt a bűnös emberből Istennek képére.” (Az én életem ma, február 11.)

A megtérés után a ránk váró legnagyobb feladat szívünk tisztaságának, „egészségének” megőrzése. Milyen segítséget nyújt Isten ehhez? Legelőször is saját gondolatait kínálja fel számunkra írott formában. Zsolt 119,11 verse így fogalmaz: „Szívembe rejtettem a te beszédedet, hogy ne vétkezem ellened.” Az Ige szívünkbe való „elrejtése” jelenti annak befogadását, végső tekintélyként való elismerését, szeretetét, továbbá a rendszeres, mély és alapos igekutatást. Ennek nyomán Isten beszéde gyógyszerként hat a szívünkre: megszabadít a rossz gondolatoktól és érzelmektől, helyes ítélőképességet alakít ki bennünk, erőt ad a rossz elleni küzdelemhez.

A másik fontos segítség az Istenhez való fordulás lehetősége, az ima által. Az imádság a lélegzétvételhez hasonlóan tartja életben lelkünket. Fontos őszintén elmondani a gondolatainkat, érzéseinket Istennek, aki naponta megszabadít bennünket terheinktől: „Kelj fel, riadj éjjel, az őrvárások kezdetén; öntsd ki, mint a vizet, a te szívedet az Úr színe előtt...” (Siral 2,19)

„A kísértések sokszor majdnem ellenállhatatlanoknak tűnnek fel, mivel a megkísértett az ima és a Biblia tanulmányozásának elhanyagolása miatt nem tud Sátánnal szembeállni a Szentírás fegyvereivel. De angyalok veszik körül azokat, akik készek elfogadni a tanítást az isteni dolgokban, és a nagy szükség idején angyalok idézik emlékezetükbe azokat az igazságokat, amelyekre szükség van. Így amikor az ellenség úgy tör rájuk, mint az áradat, az Úrnak lelke zászlót emel fel ellene.” (Az én életem ma, január 24.)

Fontos emellett a figyelem tudatos irányítása és gondolataink megóvása minden erkölcsileg romboló dologtól. Nagy feladat ez egy olyan világban, ahol mindnyájan nagymértékű lelki „környezetszennyezésnek” vagyunk kitéve. Értéktelen, lelkünket megbetegítő információk áradnak felénk a tévé, a rádió, az internet és a nyomtatott sajtótermékek által. Pál tanácsa soha nem volt idősebb, mint ma: „*Amik csak igazak, amik csak tisztességesek, amik csak igazságosak, amik csak tiszták, amik csak kedvesek, amik csak jó hírűek; ha van valami erény, ha van valami dicséret, ezekről gondolkodjatok.*” (Fil 4,8)

Érdeemes megfontolnunk Ellen G. White tanácsát is ezzel kapcsolatban: „Mindnyájan őrizzük érzékszerveinket, nehogy Sátán győzelmet nyerjen felettük, mert azok a lélekhez vezető utak. Hűségesen kell őrizned szemedet, füledet és minden érzékszervedet, ha uralni akarod értelmedet, és meg akarod akadályozni, hogy hiábavaló és romlott gondolatok beszennyezzék lelkedet. A kegyelem ereje tudja egyedül e kívánatos munkát elvégezni. Sátán és angyalai arra törekszenek, hogy bénultá tegyék érzékszerveinket, hogy az intéseket, a figyelmeztetéseket és a dorgálásokat ne halljuk meg, vagy ha meg is halljuk, ne hassanak szívünkre, és ne újítsák meg életünket.” (*Boldog otthon*, 339. o.)

Vannak olyan témakörök, amelyeknek tanulmányozása kifejezetten megerősítően hat a szívünkre:

„Az eljövendő világ látomása egyensúlyozza ki az elménket, hogy a látható dolgok ne befolyásolják érzelmeinket, és ne feledjük

el, hogy a világ megváltója megfizethetetlen áron váltott meg.” (*The Signs of the Times*, 1893. június 26.)

E tanács alapján foglalkozzunk többet a Biblia mennyről szóló kijelentéseivel. Ha ezt tesszük, a külvilágból érkező kísértések és egyéb zaklatások elveszítik erejüket, a bennünket érő szenvedések sem fognak olyan súlyosnak tűnni.

Felmerül még az a kérdés is, hogy mennyire befolyásolja életmódunk szívünk állapotát. A Biblia számos kijelentést tartalmaz ezzel a kérdéssel kapcsolatban. Az Ószövetségben így óvta Isten a papokat: „Bort és szeszes italt ne igyatok... *Hogy különbséget teshettek a szent és a közönséges között, a tiszta és tisztátalan között. És hogy taníthassátok Izrael fiait...*” (3Móz 10,9–11) Péter apostol is figyelmeztet az életmód fontosságára: „*A vége pedig mindennek közel van. Annak okáért legyetek mértékletesek és józanok, hogy imádkozhassatok.*” (1Pt 4,7) Érdekes megfigyelni, hogy az „ép testben ép lélek” szemlélet nem a görög-római kultúra találmánya. A Biblia már sokkal korábban rámutatott testi és lelki állapotunk egymásra hatására. Az egészséges életmód közvetlenül befolyásolja erkölcsi ítélőképességünket, lelki tisztánlátásunkat, imádságra való képességünket. Ha valaki könnyelműen veszi az egészség törvényeit, mértéktelenül él, a Szentlélek templomát rombolja. Jogunk sem lenne ehhez, hiszen testünk nem a mi tulajdonunk, hanem Istené. „*Avagy nem tudjátok, hogy a ti testetek a bennetek lakozó Szentlélek temploma, amelyet Istentől nyertetek; és nem a magatokéi vagytok. Mert áron vétettetek meg;*

dicsőítétek azért az Istent a ti testekben és lelketekben, amelyek az Istenéi.” (1Kor 6,19–20)

Még súlyosabb következménye az ilyen életmódnak, hogy nem leszünk képesek imádkozni, és a Szentlélek nem tud hatni az értelmünkre. Mennyire fontos tehát ezek alapján, hogy figyeljünk életmódunkra, szüntessünk meg minden egészségromboló szokást életünkben. Az üdvösségünk múlhat ezen.

„Az emberi test gépezetét uraló minden törvényt éppen úgy szentnek kell tekintenünk eredetét, jellegét és fontosságát illetően, mint Isten Igéjét. Minden gondatlan, figyelmetlen cselekedet, az Úr csodálatos gépezete ellen elkövetett minden visszaélés, az emberi szervezet különleges törvényeinek a semmibevétele: Isten törvényeinek megrontása.” (Ellen. G. White: *A nagy Orvos lábnyomán*, 221. o.)

„Minél lelkiismeretesebben megtartod az egészség törvényeit, annál világosabban felismered a kísértéseket és ellenállsz nekik, s annál tisztábban felismered az örökkévaló dolgok értékét. Vajha az Úr segítene téged, hogy helyesen használd fel jelen alkalmadat és kiváltságaidat, hogy napon-ta új győzelmeket nyerj, és végül bemehess Isten városába azokkal, akik győztek a Barány vére és az ő bizonyágtételük beszéde által.” (*The Youth's Instructor*, 1886. aug. 25.)

Nem elég azonban a szívünket „tisztá lapként” őrizni, „írni” is kell rá! Ez a jellemfejlődés folyamata, amelynek során Isten törvénye íródik a szívünkbe: „*Hanem ez lesz az a szövetség, amelyet e napok után a Júda házával kötök,*

azt mondja az Úr: Törvényemet az ő belsejükbé helyezem, és az ő szívükbe írom be, és Istenükké leszek, ők pedig népemmé lesznek.” (Jer 31,33)

Nagy ígéret, hogy Isten törvénye a szívünkbe kerülhet belső vezérlőelvként, jellemünk részévé válhat a Szentlélek munkája nyomán. E folyamat során a cselekedeteink ismétlődése által szokások alakulnak ki, ezek pedig a jellemünkben rögzülnek. Hasonlóan történik ez, mint egy fémbe vagy fába vésett motívum elkészítése. Ennek a „bevésődésnek” ma már némileg ismerjük a biokémiai hátterét, tudjuk, hogy agyunkban új kapcsolatok alakulnak ki az idegsejtek között, amelyek a gyakorlás folytán erősödnek. Teljes egé-

szében azonban az ember számára felfoghatatlan dolog ez. Nagy felelősségünk van minden tettünkkel kapcsolatban: elősegíthetjük velük Isten törvényének a beíródását is, de bevéshtjük általuk a bűn törvényét is a „szívünk táblájára” (vö. Jer 17,1). Ezért nagyon fontos, hogy Isten Igéjének mérlegére helyezzük minden gondolatunkat, készletésünket, vágyunkat, még mielőtt azok cselekedetté válnának.

A jellemfejlődésben az Isten munkája mellett nagy szerepe van a mi emberi igyekezetünknek, kitartásunknak is, ahogy erre Péter apostol is figyelmeztet: „*Ugyanerre pedig teljes igyekezetet is fordítván, a ti hitetek mellé ragasszatok jó cselekedetet, a jó cselekedet mel-*

lé tudományt, a tudomány mellé mértékletességet, a mértékletesség mellé türést, a türés mellé kegyességet, a kegyesség mellé atyafiakhoz való hajlandóságot, az atyafiakhoz való hajlandóság mellé pedig szeretet.” (2Pt 1,5–7) Be kell vallanunk, hogy milyen sokszor hiányzott belőlünk ez a „teljes igyekezet”!

A Biblia szerint még ebben a földi életben kell eljutnunk a jellem tökéletességére. Jellemünk a földről a mennybe jutva már nem változik: előtte, ebben a földi életben kell megtisztulnia minden hibától, bűntől, fogyatékoságtól. Emberileg megmászhatatlan hegycsúcsnak tűnik ez, de Jézus szavai szerint „*Istennel együtt minden lehetséges*” (Mt 19,20).

Somogyi Lehel

Kitekintő

Nem lehetsz passzív, nem hallgathatsz!

„*Üvöltenie kellene teli torokból minden politikai pártnak, minden egyháznak, minden szakszervezetnek, minden egyesületnek, minden baráti körnek, minden újságírónak, minden gondolkodónak... Hiszen a fekete ruhás nácik szabadon masíroznak... a hatalom felé*” – írta dr. Szüdi János a *Népszava* ez év március 20-ai számában.

A szinte drámai felhívás sajnos indokolt. Mit tehetnek a keresztény meggyőződésű emberek

egyénilag a széles körben fertőző „meg nem gondolt gondolatokkal”, a fasiszta idóket idéző uszításokkal szemben, amelyek – történelmi tapasztalat szerint – a társadalom el-embertelenedéséhez vezethetnek. A veszéllyel sokan nincsenek tisztában. A mai – történelmet alig ismerő, nem olvasó, nem gondolkodó, inkább csak sodoródó – tömegek könnyen befolyásolhatóak kommunikációs manipulációkkal.

Mindenekelőtt szívleljük meg ezt az apostoli intést: „*Tartassanak könyörgések, imádságok, esedezések, imádságok minden emberért, királyokért, minden méltóságban lévőért, hogy csendes és nyugo-*

dalmas életet éljünk, teljes istenfélelemmel és tisztességgel.” (2Tim 2,1–2) Ne formálisan és alkalmilag imádkozzunk a fentiek értelmében, hanem nap mint nap, konkrét és buzgó könyörgéssel, kérve, hogy Isten fékezze le, állítsa meg a veszedelmes társadalmi folyamatokat országunkban.

Másrészt szükség van minden keresztény gondolkodású ember türelmes, okos felvilágosító munkájára, kinek-kinek a maga személyes környezetében. Több példányban beszerezhetünk például könyveket, dokumentum jellegű emlékezéseket, amelyeket olvasásra ajánlhatunk rokonainknak, bará-

tainknak, ismerőseinknek. Olyan írásokat, amelyek emberek – katonák és civilek – ragályszerű elembertelenedéséről szólnak a háborúk idején. Számolni kell azonban azzal, hogy manapság kevesen olvasnak végig egy könyvet, kevesen olvasnak bármit is. Hatékony lehet ezért az is, ha személyes beszélgetések során saját olvasmányainkra hivatkozunk, ezekből idézünk gondolatokat, részleteket.

Próbáljuk „kitanulni”, miként lehet a zsidó-, cigány-, vallási vagy politikai ellenfél elleni gyűlölet által felfűtött emberekkel úgy beszélgetni, hogy elgondolkodásra készítsük őket. Két-három évvel ezelőtt egy üzletben vásároltam, ahol egy középkorú asszony viszázatásztó, hangos zsidózással hívta fel magára a figyelmet. Elég sokan voltak az üzletben. A bolt tulajdonosa többször csitította: „Hagyd abba, elriasztod a vásárlókat!” A mai napig is bánt, hogy akkor hallgattam, mert nem találtam hirtelen, mi lenne abban a helyzetben a legalkalmasabb, leghatékonyabb megszólalás. Azóta több-

ször gondolkodtam, mit kellett volna mondanom, mert az egyértelmű: „Vétkesek közt cinkos, aki néma.” (Babits Mihály) Kereszténységünk elkötelez a tanúságtételre. Talán az a legjobb, ha először fegyelmetten végighallgatjuk a másikat. Aztán próbáljuk kérdésekkel gondolkodásra készíteni őt, türelmesen, szelíden. Ezek után igyekezzünk valami meghökkenőt és elgondolkoztatót mondani neki. Felhasználhatunk ehhez olvasmányainkból nyert ismereteket, szemléltetéseket is.

Nemrégiben jelent meg egy könyv, amit e cikk olvasóinak a figyelmébe ajánlok: Denis Avey és Rob Broomby: *Szökés Auschwitzba*. (Alexandra Kiadó, Bp., 2013.) A második világháborúban Denis Avey fiatal brit katonaként német hadifogságba került. Az Auschwitz melletti E-715-ös tábor foglyaként időnként közvetlen kapcsolatba került a munkaterületükre átvezényelt auschwitzi zsidó foglyokkal. Merész, életveszélyes vállalkozásként két ízben is ruhát cserélt egy hozzá hasonló megjele-

nésű zsidó fiatalemberrel egy-egy napra. (Harmadszorra már nem sikerült megvalósítani a gyors, titkos ruhacserét.) A zsidó fiatalember így egy napra jobb minőségű ételhez jutott (a hadifoglyokat sem kényeztették, de a genfi egyezmény következtében azért jobb volt az ellátásuk), továbbá nem annyira kegyetlenül hajszolt munkát kellett végeznie napközben, és elfogadhatóbb körülmények között pihenhetett. A brit katona viszont közvetlen tapasztalatból akarta megtudni, hogy mi történik a „csíkosok” táborában, amelyről borzalmakat hallott. Tanúszkodni akart tapasztalatairól a háború után, kérdéses volt ugyanis, hogy az auschwitzi tábor foglyai közül lesznek-e egyáltalán túlélők, akik beszámolhatnak majd arról, ami ott történt. Néhány részlet a könyvből:

„Éppoly lélekölő és testet nyomorító munkát végeztünk [hadifogolyként], akár csak a zsidók, csak hogy volt egy fontos különbség: a »Vernichtung durch Arbeit« (»megsemmisítés munka által«), vagyis a munka általi likvidálás programja miránk nem vonatkozott. Amikor leszállt az éj, mindannyian visszatértünk a táborunkba, ki-ki a magáéba: a zsidók Auschwitz III.-ba, amit olykor Monowitznak neveztek, és amiről alig tudtunk valamit, a brit hadifoglyok pedig az építési terület déli határán fekvő E715-ös táborba. Az a hely, ahol esténként nyugovóra tértünk, többé-kevésbé kiszámítható volt, s habár spártaian egyszerű fakunyhókban laktunk, és rossz ellátást kaptunk, az ember többé-kevésbé biztosra vehette, hogy megéri a következő reggelt. Hans [a fiatalember, akivel kétszer

cserélt] és a többi csíkos sosem lehetett biztos a holnapban.

Én sem tehettem sokat értük, de legalább érteni, tudni akartam... A helycsere ötlete egyre inkább befészkelte magát a tudatomba. Végre láthatnám, mi folyik odaát... A csere hetekig tartó aprólékos előkészületeket és pontos megfigyelést igényelt. Tanulmányoztam a zsidó foglyok mozgásának útvonalát, tudtam, hogy hol és mikor gyülekeznek az elvonuláshoz, alaposan megfigyeltem minden mozdulatukat, hogy utánozhassam görnyedt járásukat, csoszogásukat. Megtanultam járni a primitív facipőben, amit viseltek. Cigarettaért szereztem egy párat, rongyokat csavartam a lábamra, hogy megvédjem a cipő kemény peremétől, és gyakoroltam bennük a csoszogást. Valóságos kínozóeszközök voltak azok a cipők, rengeteg szenvedést okozhattak a telepen, és egészen biztosan szerepet játszottak jó néhány ember halálában, akiknek megdagadt tőle a lábuk, vagy nem tudtak elég gyorsan mozogni bennük. (...)

Az egyik csíkos mutatott egy idősebb kápót, akiről azt mondták, hogy nem olyan kegyetlen, mint a többi... Ötven cigaretta ígértem neki, ha segít nekünk: huszonötöt előre, huszonötöt akkor, ha épségben visszajutottam a táborba. Kétségtelenül ez volt a dolog legkockázatosabb része. Egy olyan helyen, mint Auschwitz, mindenki a saját érdekét nézte. Ha a kápónak a legkisebb előnye származott volna belőle, nyilván gondolkodás nélkül elárul bennünket... A műszak vége felé összekentem piszokkal az arcomat, hogy olyan legyen, mint a zsidó foglyok fáradtságától

hamuszürke bőre... A zsidó rabok arca beesett, sötét karikás, besüpedt szemük, üres tekintetük embertelen szenvedésről árulkodott. A saját szememmel akartam látni, hogy mit művelnek velük... Olyan keveset tudtam tenni: a tanúságtétel volt az egyetlen, amit tehettem. Ezért akartam mindenképpen a saját szememmel látni, a saját bőrömön érezni azt, ami odaát történik...

Auschwitz III. semmihez sem hasonlítható a földön: maga volt a földi pokol. Azért jöttem ide, hogy lássam, de erre nem voltam felkészülve. Ott lapítottam ezek között az árnyak között, de velük ellentétben én a saját elhatározásomból jöttem ide. Kiterveltem, megszerveztem, megfizettem azért, hogy itt lehessenek, és ahogy bejutottam, úgy ki is fogok jutni innen: nem a szabad világba, még nem, de mindenesetre ennél jobb helyre...

Napokba telt, mire megint gondolni mertem az Auschwitz III.-ban töltött éjszakára. Nem volt könnyű szembenézni a ténnyel, hogy az ottani foglyok helyzete tökéletesen reménytelen. Amit ott műveltek velük, az a legrosszabb, mit emberi lényekkel tenni lehet. Mindent elvettek tőlük, a javaikat, az önbecsülésüket, aztán pedig megölték őket. Mégpedig lassan. Felfoghatatlan, hogy milyen embertelenségre képes az ember a saját fajával szemben...

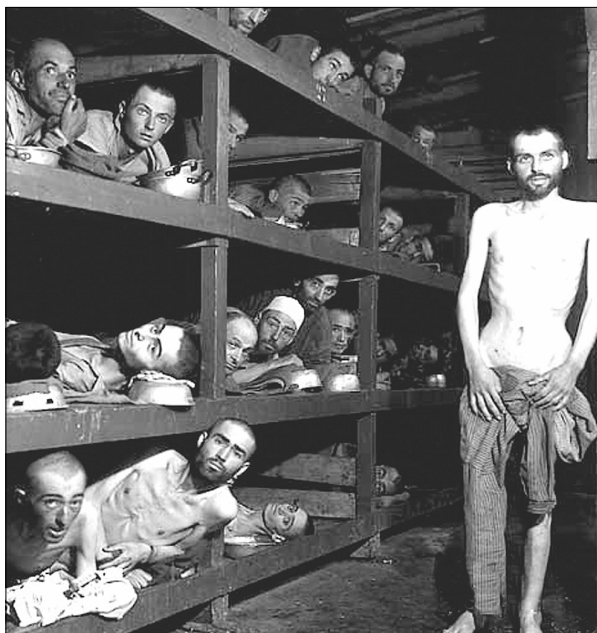
A személycserét szerencsésen megúsztuk, én azonban

nem voltam elégedett azzal, amit e rövid kiruccanás alkalmával sikerült megtudnom. Sok kérdésre még mindig nem tudtam a választ. Amit láttam, mindenesetre elég volt ahhoz, hogy a hely emlékezete egy életre ott kísértessen a gondolataimban.” (127–129., 143. o.)

A könyvben nincs szó Denis Avey vallásosságáról, arról, hogy Biblia-olvasó keresztény lett volna. Erkölcsi tartásánál fogva azonban mégis az alábbi bibliai igé szerint járt el: „Szabadítsd meg azokat, akik a halálra vitetnek, és akik a megöletésre tántorognak, tartóztasd fel! Ha azt mondanád, íme nem tudtuk ezt, nemde, aki vizsgálja az elméket, Ő érti, és aki őrzi a te lelkedet, Ő tudja? És Ő kinek-kinek az ő cselekedetei szerint fizet.” (Péld 24,11–12)

Borzasztó tapasztalatokról számol be e hadifogoly katona, amelyeket olvasni is nehéz. Egy a sok közül:

„Mindenre hajlandó voltam, csak hogy kijuthassak arról az istenverte helyről, ha csak órákra is, ezért, amikor azt hallottam,

hogy brigádot szerveznek a Buna-Werke területén kívüli munkálatokhoz, habozás nélkül jelentkeztem... Fegyveres kísérettel hagytuk el a tábort. Gyalog mentünk a vasútállomásra, ahol az alacsony peronról rálátás nyílt a közelben fekvő rendező pályaudvarra. Arról a helyről, ahol álltam, rézsút a vágányokon át pont oda lehetett látni. Éppen akkor futott be az újabb, több marhavagonból álló fogoly szállítmány. A foglyokat leszállították és sorokba terelték. Talán száz yardnyira lehettek tőlünk. Mindannyian civil ruhát viseltek. A nőket különválasztották a férfaktól. Mi már tudtuk, hogy mi folyik itt, milyen sors vár azokra a nőkre és gyerekekre. Az egyik asszony síró csecsemőt tartott a karján. Az egyik SS, aki fel-alá járkált a sor mellett, megállt, és ráripakodott az asszonyra. Nyilván azt követelte, hogy hallgattassa el a gyermeket. De az nem hallgatott. Az őr továbbment, ám néhány lépés után visszafordult, odalépett az asszonyhoz, és teljes erővel belevágott a gyerek arcába. Hirtelen

csend lett. Kis híján felfordult a gyomrom az iszonyattól és a tehetetlen dühtől, mert még abból a távolságból nézve is világos volt, hogy a gyerek már nem él. Ez a borzalmas jelenet nyomtalanul elfújta azt a kis megkönnyebbülést, hogy egy napra kiszabadultam a lágerből... Valamennyire hozzászoktunk már a kegyetlenség látványhoz, ha felnőttekről volt szó, de hogy egy csecsemőt meggyilkoljanak az anyja karjában – ez egyszerűen felfoghatatlan volt.” (151–152. o.)

Döbbenetes, amit arról ír, hogy a háborúból hazatérve nem tudott tanúságot tenni, mert az emberek nem akartak hallani ezekről, és elhinni sem akarták a szörnyűségeket.

„1945-ben olyan keveset tudtak még a koncentrációs táborokról; a legtöbben hallani sem akartak róla. Falat húztak maguk köré, amit képtelen voltam áttörni. Beszéltem, ahogy tudtam a rabszolgaságról, az ütlegekről és a gyilkosságokról, a gázkamráról és a krematóriumokról, de itt, Angliá-

ban mindez olyan távolinak, elképzelhetetlennek tűnt, hogy cserbenhagytak a szavak. Ha tudtak is a munkatáborokról, arról biztosan nem volt fogalmuk, hogy ott szövetséges katonákat is dolgoztatnak. Gesztusaik, mimikájuk mind arra utalt, hogy nem akarnak erről hallani... Évtizedekig kellett várni, míg e tekintetben változás következett be, de lassan ez is elérkezett.” (182. o., 197–198. o.)

Sokan ma sem akarnak tudni, hallani ezekről a dolgokról. Nem akarják komolyan venni, hogy a félelmetes múlt bárhol, bármikor megismétlődhet.

A könyv végén részlet olvasható egy interjúból, amit egy Ernie nevű auschwitzi túlélővel készítettek. Ezt – az akkor még fiatal ember – zsidó foglyot szintén Denis Avey segítette, jelentős szerepe volt a túlélésében. Évtizedek múlva tudta csak meg, hogy Ernie életben maradt, és végül Amerikában élt. Már meghalt, mire a kilencven éven felüli Denis Avey tudomást szerzett további sorsáról. Az Ernie-vel készített interjú utólagos meghallgatása nagy hatással volt rá.

Néhány gondolat az interjúból a cikk befejezésként: „A gonoszoknak egy valamire van szüksége, hogy uralkodhasson, arra, hogy az igaz emberek ne tegyenek semmit... Az ember nem hagyhatja annyiban... harcolnunk kell azért, amiben hiszünk. Nem engedhetjük meg magunknak, hogy passzívak legyünk, és nem szabad arra várnunk, hogy mások cselekedjenek helyettünk. Ha úgy érzed, hogy oda kell állnod valami mellé, nem habozhatsz.” (241–242. o.)

Vankó Zsuzsa

A 2015-ÖS NYÁRI TÁBOROK

REHABILITÁCIÓS TÁBOR

2015. június 14–21. – Tó-Party Panoráma Panzió (Kiszombor)

Szabadulni vágyó alkoholbetegek és családtagjaik részére

A reggeli témák (20-30 perces bevezetések a csoportos megbeszélésekhez):

- A megfelelési kényszer és a függőségek kapcsolata
- A szégyenérzet szerepe a függőségek kialakulásában és fenntartásában
- A szabadulás valódi útja – A pszichológiai és evangéliumi megközelítés különbsége
- Melyik visz előbbre? Az önelemzés vagy Isten megismerése, és ennek fényében önmagunk megismerése?
- A mások felé fordulás, a másokért való szolgálat szerepe a függőségekből való szabadulásban

Rövid szünet után csoportokban történik a fenti témák gyakorlati megbeszélgetése.

Az esti témák (40-45 perces bibliai előadások):

- Hogyan ismerhetjük meg, hogy kicsoda az Isten?
- Jézus Krisztus „a vámszedők és a bűnösök barátja”
- A boldogság és az élet útja: az „igaz emberré” válás
- Mi módon lehetünk igaz emberré? – Az igaz ember „öröksége”
- Mikor nehéz és mikor „könnyű” a küzdelem az igazzá válásért?

Az esti előadások után kötetlen beszélgetésre is lehetőség lesz az adott témáról és más bibliai kérdésekről.

Napközben, délutánonként kirándulások Szegedre, a szegedi arborétumba, séta a *Maros-parti tanösvényen*, a tó körül, a kiszombori múzeum és egyéb érdekességek megtekintése. A panzió sporteszközökkel jól felszerelt, horgászjegyet is lehet váltani, szabadtéri halsütésre is lehetőség van. Várjuk a táborozók gyermekeit, unokáit is, számukra külön foglalkozásokat szervezünk.

Részvételi díj: 4000 Ft/fő/nap (szállás és napi háromszori étkezés)

A panzió OTP, K&H, MKB SZÉP-kártyát elfogadó hely.

Az előlegfizetésről, valamint az utazási lehetőségekről április végén küldünk külön értesítést a jelentkezőknek. Jelentkezni továbbra is, az újaknak is az alábbi e-mail vagy postacímen lehet:

vanko.zsuzsa@sola.hu | 2051 Biatorbágy, Fűzes u. 83/a

Akik eddig nem jelezték, hogy az egy héttel eltolódott időpont esetén is jönnek, kérjük, haladéktalanul tegyék meg!

FŐISKOLAI TÁBOR

2015. július 12–19. – Mátra tábor (Mátrafüred-Sástó)

A Sola Scriptura Teológiai Főiskola nyári tábora – nem csak főiskolásoknak

A Sola Scriptura Teológiai Főiskola idén új helyszínen rendezi meg nyári táborát – Mátrafüred-Sástón, Göngyös közelében. (A helyszínről és a szállásról részletes információk: <http://www.matratabor.hu/>)

A tábor vezetői: *Dr. Vankó Zsuzsanna; Holló Péter*

Információ: hollo.peter@sola.hu

A részvételi díj: 26 700 Ft/fő/7 éj + idegenforgalmi adó (IFA, 18–70 év között fizetendő: 505 Ft/fő/éj), amely magában foglalja a szállást és a háromszori vegetáriánus étkezést.

Egy éjszakára az ár 4900 Ft/fő/éj; 2-3 éjszakára 4500 Ft/fő/éj; 4-5 éjszakára 4000 Ft/fő/éj; 6 éjszakára 3800 Ft/fő/éj (minden esetben + IFA). 3–6 éves kor alatt a táborozás költsége 2100 Ft/fő/éj, míg 3 éves kor alatt díjmentes. *A szálláshely SZÉP-kártyát elfogad!*

Jelentkezési tudnivalók: Jelentkezni a sola@sola.hu e-mail címen lehet, megjelölve a jelentkező(k) nevét, életkorát és a kapcsolattartó elérhetőségét (e-mail, telefonszám, postacím), valamint hogy mettől meddig tervezi(k), hogy ott lesz(nek) a táborban.

A jelentkezési határidő 2015. május 15.

A határidő letelte után a fennmaradó helyek betöltéséig további jelentkezéseket is elfogadunk.

A jelentkezéssel együtt a teljes táborozási díj 30%-át kell előlegként átutalni. Ha valaki nem tud bankszámlára utalni, akkor rózszaszn csekken is fizethet előleget, minderről további részleteket levélben fogunk küldeni. Banki átutalás, illetve postai, csekkes fizetés esetében is kérjük feltüntetni a megjegyzés rovatban: „Sola Scriptura”, és hogy a jelentkező hány éjszakára érkezik.

A táborról:

A Sola Scriptura Teológiai Főiskola nyári tábora a főiskola hallgatói mellett mindazokat szeretettel várja, akik mélyebben érdeklődnek a Biblia tanításai iránt. Az előadások mellett több szemináriumi sávot is meghirdetünk, ahol 4-5 téma közül lehet választani. Így a résztvevők kiscsoportos műhelymunka keretében is mélyíthetik ismereteiket, megoszthatják egymással gondolataikat. A programot a Mátrában tett kirándulások színesítik. A tábort azoknak ajánljuk, akik nyitott légkörben, a főiskola oktatóinak vezetésével szeretnék (újra) felfedezni a Bibliát, és annak életet átformáló, közösségteremtő erejét.

Tervezett előadások:

- Vallási irányzatok és jellegzetességek a kortárs társadalomban – értékelés bibliai nézőpontból. *(Dr. Vankó Zsuzsanna)*
- A Sárospataki Református Kollégium szellemisége és szerepe a magyar protestantizmus múltjában, jelenében. *(Dr. Nagy Károly Zsolt)*
- Az államról vallott felfogás katolikus, református és evangélikus megközelítésben. *(Dr. Köbel Szilvia)*
- Analizáló önismeret vagy Isten megismerése? Mit tanít a Biblia az önismeretről? *(Nagy Sándor)*

Tervezett szemináriumok:

- A három út. A test-lélek dichotómia, a materializmus és a Biblia az ember kilétéről, a halál mibenlétéről, a halállal szembeni reménységről, és arról, hogyan tekintünk az életidőnkre. (Dr. Prancz Zoltán)
- A bibliai antropológia néhány problémája a modern természettudomány tükrében. (Dr. Prancz Zoltán)
- Formai törvényismeret kontra élő hit. Vizsgálódás Rm 2,17–29 alapján. (Takács Szabolcs)
- A teista evolúciótan általános elfogadottsága korunk kereszténysége körében.
– Harmonizálható-e a bibliai teremtéstanal? (Dr. Vankó Zsuzsanna)
- Az „engesztelés” fogalmának antropomorf és biblikus értelmezése. (Dr. Vankó Zsuzsanna)
- 1Kor 13. – „A szeretethimnusz” biblikus értelmezése. (Dr. Kovács Imre)
- Krisztus feltámadásának jelentősége és bizonyosságai a Szentírásban. (Dr. Kovács Imre)
- Az „Ostpolitik” – A Vatikán és Magyarország kapcsolata 1963–1989 között. (Holló Péter)
- Az agg Simeon Jézusra vonatkozó jóvendölése (Lk 2,28–35). (Kovács Zoltán)
- Bibliai jellemrajzok: Mária Magdaléna az evangéliumokban. (Kovács Zoltán)
- A szégyenérzet bibliai fogalma – szabadulás a szégyenérzettől. (Nagy Sándor)
- A megfelelési kényszer: Gal 1,10; Kol 3,23–24 és Jn 12,42–43 összefüggései az Istennek való szolgálathoz fényében. (Nagy Sándor)
- Dávid uralkodásának válsága. Absolon lázadása – előzmények és következmények.
(Dr. Neparáczki Nándor)
- A „bibliás őrálló” fejedelem – I. Rákóczi György személyének jelentősége a XVII. századi magyarországi protestantizmusban. (Dr. Neparáczki Nándor)

További előadások és szemináriumok egyeztetés alatt.

A tábor részletes programja elérhető a www.sola.hu oldalon. Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

KREATÍV ZENEI TÁBOR FERGE BÉLÁVAL

2015. július 19–25. – Spalding Oktatási központ (Biatorbágy, Patak utca 34/a)

„A levegő is tele van muzsikával... mindössze annyit kell tenned, hogy jó mélyeket lélegzel”

Budapest közelében, Biatorbágyon gyönyörű lankás dombok között otthonos hely várja azokat, akik vágyódnak a természet csendjére, a táj szépségére, az egyszerű, egészséges ízekre, és nem utolsósorban a zene csodája által átélhető felüdülésre.

Ízelítő a programból:

- csoportos kreatív zenei foglalkozások (gyermekeknek külön is)
- egyéni órák (ének, zongora, gitár, hárfa, szaxofon, hegedű, cselló, fuvola..., igény szerint más hangszerek is)
- az alkotókészség és az improvizáció fejlesztése
- zenekari „örömmzenélés”
- ismerkedés különleges hangszerekkel (hangszerbemutatók)
- koncertek a táborozók közreműködésével
- zenei és egyéb művészeti előadások
- irodalmi alkotóműhely (dalszövegírás, vers...)

- zene – mozgás – egészség (Kovács-módszer, mozgáskoordinációs gyakorlatok, táplálkozási és életmódtanácsok stb.)
- egyéb változatos programok (hangszerkészítés, rajzsakkör, selyemfestés, körtáncok tanulása, kirándulások, kötetlen beszélgetések...)

A tábor megközelíthetősége: Budapest-Kelenföldről indul Volán-busz, illetve vonat Biatorbágyra; autóval az M1-es úton közelíthető meg, a városban a Szabadság út, Kolozsvári utca, Patak utca útvonalon. A táborhely a Fűzes-patak melletti domboldalon található. (A jelentkezőknek pontos térképet mellékelünk a többi tudnivalókkal együtt.)

Érkezés: Július 19-én (vasárnap), helyfoglalás a szállodában de. 10 órától

Távozás: Július 25-én (szombaton) az esti órákban

Részvételi díjak: 6 napra 33 000 Ft (5 500 Ft/fő/nap). Az előleget (50% = 16 500 Ft-ot) a jelentkezés visszaigazolásával együtt kiküldött csekken kérjük befizetni, május 31-ig.

Szállás: A közelben lévő (10 perc sétaút) *Pontis Hotel*ben (<http://www.hotelpontis.hu/hu/index.htm>; 2–4 ágyas szobák fürdővel, illetve apartmanok családok részére).

Étkezés: Napi étkezés a táborhelyen: reggeli, ebéd, vacsora.

Napidíj bejárásoknak: Akik bejárósak lesznek a foglalkozásokra, és csak ebédet igényelnek, azoknak a napidíj 2.000 Ft.

Minden résztvevőre külön-külön töltsünk ki jelentkezési lapot, ha együtt érkeznek is (pl. családok)!

A jelentkezési lapot 2015. május 15-ig kérjük visszaküldeni a következő címre:

Pintér Klára (2051 Biatorbágy, Lomb utca 28.) További információ: tel: 06-20/5697-625

IFJÚSÁGI TÁBOR

2015. július 26.–augusztus 2. – Malomvölgyi tábor (Szob, Malomvölgy telep)

Az ifjúsági tábor programja: Ez az új táborhely a Börzsönyben, gyönyörű helyen, 6 hektáros területen fekszik. Szállás főként faházakban. Vadregényes kirándulóhely bőséggel található a környéken, a gombászok is bőven találnak „zsákmányt”, amennyiben előzőleg nincs nagy szárazság. A programban sok kirándulás, természetben időzés szerepel. Egyéb programokról a helyszínen adunk tájékoztatást. A szállásadók vegetáriánus étkezést biztosítanak.

A reggeli és az esti témákat a fiatalok javaslatai alapján határoztuk meg.

Reggeli témák: *Az üdvösség egyetlen lehetséges útja: a hit általi megigazulás*

- A „megigazulás” fogalma – Miért nem „igazulhat meg” az ember saját erőfeszítései által, hanem csakis hit által?
- A „megigazulás” kettős jelentése, két része vagy lépcsőfoka
- Krisztus győzelmes földi élete mint a mi győzelmünk biztosítéka
- Ha a megigazulás útja egyszerűen Krisztust követése, miért beszél az Írás küzdelemről, hitharcról?
- Krisztus „főpapi szolgálata” mint a „megigazítás” dicsőséges záróműve

Esti témák (+2 délutáni alkalom): *„Értsük meg együtt” – közös Biblia-tanulmányozás: Jelenések könyve egyes igeszakaszainak üzenete*

- Bevezetés: Jelenések könyve keletkezése, szerkezete, értelmezése, jelentősége (Jel 1. fej. és 22,6–21 alapján)
- Krisztus egyházának közelmúltbeli lelki története a három utolsó gyülekezeti levél alapján (Jel 3. fej.)
- Az elpecsételés a „nagy nyomorúság” idejére (Jel 7. fej. alapján)
- A „két tanúbizonyság” megőlése és megdicsőülése (Jel 11,3–13 alapján)
- A „maradék egyház” elleni utolsó háború két főszereplője (Jel 13. fej. alapján)
- A „hét haragpohár” kitöltése – kiemelten a hatodik, az Armageddonról szóló prófécia (16. fej. alapján)
- „Babilon” hatalomra jutása és bukása (Jel 17–18. fej. alapján)
- A „Bárány menyegzői vacsorájától” az új teremtségig és az új Jeruzsálemig (Jel 19,6–22,5 alapján)

Részvételi díj: 4 000 Ft/fő/nap, kőházbeli szállást igénylőknek kevéssel több.
(Csak készpénzzel lehet fizetni.)

Jelentkezés: Nagy Sándornál, az alábbi e-mail címen: nagy.sandor25@gmail.com

Kérjük, hogy a részvételi szándékot június 20-ig jelezzétek!

Az előleg fizetéséről külön tájékoztatjuk a jelentkezőket.

NYITOTT SZEMMEL TÁBOR

2015. augusztus 02–09. – az Oltalom Alapítvány táborhelye (Nagynyárád)

Szeretettel várunk mindenkit idén is nyári táborunkba, amelynek helyszíne Nagynyárád (az Oltalom Alapítvány táborhelye, Mohácstól pár kilométerre). A reggeli és esti előadások között számos program várja a táborozókat. Lehetőség nyílik sétára a friss levegőjű, csendes faluban, kirándulásra a mohácsi emlékműhöz, látogatásra a híres kékfestő műhelyben. Túrákat is tehetünk a mecseki hegységben és egyéb környező túra-helyekre, akár Horvátországba is.

Napidíj: felnőtteknek: 4 500 Ft/nap; gyermekeknek: 4 000 Ft/nap (háromszori étkezés, szállás)

Jelentkezés: szerkesztoseg@nyitottszemmel.hu

A reggeli témák:

- A mindennapi lelki egészségről
- Hogyan kezeljük modern korunk legfőbb ellenségét: a stresszt?
- Elvi és gyakorlati tanácsok
- Hogyan juthatunk igaz önismeretre?
- Pszichológiai analízis vagy Isten-ismeret
- A zene hatalma. Zenehallgatáskor hogyan szelektáljunk a különféle zenei ízlések és irányzatok között?
- Ki irányít? Az érzelmi világunk feletti örökös művészete
- Mit tegyünk mindennapi gyakorlatlatta lelki egészségünk megőrzése érdekében?

Az esti témák:

- Mit mond a Biblia korunk legégetőbb kihívásairól?
- Földünk globális felmelegedéséről és a szaporodó természeti katasztrófákról
- Az egyre gyakoribb iszlamista terrortámadásokról
- A világszerte növekvő szegénységről, tömeges népvándorlásról, újabb járványok megjelenéséről
- A globális politikai és vallási egységtörekvésekről
- A jövő reménységéről

A reggeli és esti előadások ideje alatt külön gyermekfoglalkozásokat tartunk.

BIBLIA-TANULMÁNYOZÓ TÁBOR REISINGER JÁNOSSEL

Hogyan ismerhetjük fel a hamis prófétákat?

2015. augusztus 09–16. – az Oltalom Alapítvány táborhelye (Nagynyárád)

A táborozás napdíja: 4 500 Ft/fő, a mely szállást és napi háromszori étkezést foglal magában.

Az előadások között sétákat tehetünk a friss levegőjű, csendes faluban, kirándulhatunk a mohácsi emlékműhöz, meglátogathatjuk a híres kékfestő műhelyt is.

A Biblia-tanulmányozó tábor témái:

- Jézus a hamis prófétákról
- Hogyan lett igazból hamis próféta? Bálám történetének tanulságai
- Mit jelent szégyellni Jézust, és mit jelent megtagadni, valamint elárulni?
- Az "Antikrisztus lelke", mint a hamis próféciák alapja
- A Jelenések könyve a hamis prófétákról

Táborvezető: Reisinger János

Jelentkezés: oltalomtaborok@gmail.com

PÁLYAORIENTÁCIÓS TÁBOR

2015. augusztus 2–9. és augusztus 9–16.
– az Oltalom Alapítvány táborhelye (Nagynyárad)

Miben segítünk? A tábor után képes leszel részletesen megfogalmazni a céljaidat, és ki tudod választani a leginkább hozzád illő pályákat önmagad számára. A táborból céltudatosabb emberként fogsz hazamenni, mint ahogyan ide érkeztl.

Milyen témákkal fogunk foglalkozni?

- Ki is vagyok valójában?
- Mi érdekel engem igazán?
- Miben vagyok a legjobb, amiben sikeres lehetek?
- Mik azok a dolgok, amik fontosak számomra?
- Hogyan valósíthatom meg az álmaimat?

Konkrétan így néz ki a képzésed tematikája:

- Pályaérdeklődési irányok – az egyik irány a te világod!
- Képességek és kompetenciák – amikben jó vagy és még jobb lehetsz
- A pályák és szakmák csodálatosan sokszínű világa
- A tantárgyak és a pályaválasztás valódi kapcsolódási pontjai
- Szempontok és célok, amiket mindannyian a családukból hozunk
- Az álmok megvalósítása – hogyan lehet egy vágyból reális tervet készíteni?
- Hogyan gondoljuk át a pályaválasztásunkat egyszerűen, de alaposan?

A tábor programtervében napi 2 tréningjellegű foglalkozás, illetve reggeli és esti informatív és gondolatébresztő előadások szerepelnek. 12 fős csoportban fogunk együtt dolgozni.

A részletekről itt olvashatsz: <http://www.palyaorientacio.hu/palyaorientacios-tabor/>

BIBLIA-ISMERETI TÁBOR

2015. augusztus 23–30. – Malomvölgyi tábor (Szob, Malomvölgy telep)

A tábor főként gyülekezeti tagoknak ajánlott, de az általuk ismert vendégeket is szívesen látjuk. Ez az új táborhely a Börzsönyben található, gyönyörű helyen. A tábor 6 hektáros területen fekszik, szállás főként faházakban. Vadregényes kirándulóhely bőséggel található a környéken, a gombászok is bőven találhatnak „zsákmányt”, amennyiben előzőleg nincs nagy szárazság. A programban sok kirándulás, természetben időzés szerepel. Egyéb programokról a helyszínen adunk tájékoztatást. A szállásadók vegetáriánus étkezést biztosítanak.

Reggeli témák: *Az üdvösség egyetlen lehetséges útja: a hit általi megigazulás*

- A „megigazulás” fogalma – Miért nem „igazulhat meg” az ember saját erőfeszítései által, hanem csakis hit által?
- A „megigazulás” kettős jelentése, két része vagy lépcsőfoka
- Krisztus győzelmes földi élete mint a mi győzelmünk biztosítója
- Ha a megigazulás útja egyszerűen Krisztust követése, miért beszél az Írás küzdelemről, hitharcról?
- Krisztus „főpapi szolgálata” mint a „megigazítás” dicsőséges záróműve

Esti témák: *„Értsük meg együtt” – közös Biblia-tanulmányozás: Jelenések könyve egyes igeszakaszainak üzenete*

- Bevezetés: Jelenések könyve keletkezése, szerkezete, értelmezése, jelentősége (Jel 1. fej. és 22,6–21 alapján)
- Krisztus egyházának közelmúltbeli lelki története a három utolsó gyülekezeti levél alapján (Jel 3. fej.)
- Az elpecsételés a „nagy nyomorúság” idejére (Jel 7. fej. alapján)
- A „két tanúbizonyság” megőlése és megdicsőülése (Jel 11,3–13 alapján)
- A „maradék egyház” elleni utolsó háború két főszereplője (Jel 13. fej. alapján)
- A „hét haragpohár” kitöltése – kiemelten a hatodik, az Armageddonról szóló prófécia (16. fej. alapján)
- „Babilon” hatalomra jutása és bukása (Jel 17–18. fej. alapján)
- A „Bárány menyegzői vacsorájától” az új teremtésig és az új Jeruzsálemig (Jel 19,6–22,5 alapján)

Részvételi díj: 4 000 Ft/fő/nap, kőházbeli szállást igénylőknek kevéssel több.
(Csak készpénzzel lehet fizetni.)

Jelentkezés az alábbi drótpostacímen: kurtszo@kurtszo.hu.

A részvételi szándékot június 20-ig kérjük jelezni!

Az előleg fizetéséről külön tájékoztatjuk a jelentkezőket.

ÖKÖLJOG

Ferenc pápa szerint minden vallásnak megvan a méltósága, és „a szólás szabadságának is megvannak a határai”. Az éppen ázsiai körútján tartózkodó katolikus egyházfő a repülőgépen mellette lévő Alberto Gasparri, a pápai utazások szervezőjére mutatva úgy fogalmazott az őt kérdező újságíróknak: „Ha az én jó barátom, dr. Gasparri szitkot szór az anyámra, pofonra számíthat. Ez teljesen normális. Nem szabad provokálni, nem szabad mások vallását sérteni, kigúnyolni.”

Világszerte sokan szálltak síkra a *Charlie Hebdo* francia satirikus magazin mellett, amely Mohamed prófétát ábrázoló rajzokat tett közzé. Az újság azután döntött a karikatúrák megjelentetése mellett, hogy január 7-én két szélsőséges iszlamista tizenkét halálos áldozatot követelő merényletet hajtott végre a lap szerkesztősége ellen. A támadás után egy másik muszlim terrorista túsokat szedett egy párizsi élelmiszerboltban, a túsdrámában négyen meghaltak.

A Vatikán és négy prominens francia imám ezt követően közös nyilatkozatot adott ki, amelyben elítélték a támadásokat, ám egyúttal arra szólították fel a médiát, hogy tisztelettel bánjanak a vallásokkal. A pápa maga is állást foglalt az ügyben, kijelentve először is, hogy „senki nem gyilkolhat Isten nevében. Ez aberráció.” Azt is kifejtette, hogy a vallásháborúk mélyen elítélendők és hamis célokat szolgálnak, hiszen Isten nevében gyilkolni tévedés, és sértő a Mindenhatóra nézve. „Nézzük csak meg a történelmet! Hány vallásháború volt? Isten nevében gyilkolni bűn” – mondta Ferenc pápa, majd hozzátette, hogy a feljebbvalóra fogni az emberi döntéseket nem vezet jóra, soha nem is vezetett. Arra kérte a híveit, hogy békében éljenek, s ha eljön a végső óra, tiszta szívvel tudjanak az Úr színe előtt vallást tenni bűneikről, majd megbocsátást kért Istentől.

Szólásszabadság és vallásháború

E szépen csengő szavakhoz képest némi disszonanciát kelt a szólásszabadság határainak felemlítése, aminek különös nyomatékot ad a pofon kilátásba helyezése is, vagy ahogy a pápa magyarázta: „Az ember nem reagálhat erőszakosan, de ha valaki rosszat mond az édesanyjára, az ne lepődjön meg, ha orra vágják. Ez ugyanis a várható reakció.” Ez a megnyilatkozás azonban olyan értelmezésre is okot ad, hogy a vallási méltóság megsértése erkölcsi háttérül szolgálhat a brutális mézárulásnak. Vagyis olyan súlyos dolog, amelyre várható, és ezért érthető reakció az erőszak alkalmazása.

Hogy ez ne pusztán félreértelmezett következtetés legyen, valóban megszívlelendő a pápa tanácsa. „Nézzük csak meg a történelmet! Hány vallásháború volt?”

II. Frigyes sólymával. Biblioteca Vaticana

Erre egzakt válasz csak viszonylagosan adható. Ám ha a vallásháborúk a pápa szerint összességében elítélendőek és hamis célokat szolgálnak, akkor mit kezdünk azzal a ténnyel, hogy 11. századtól hetvenöt olyan háborút ismerünk, amit egy-egy pápa kiátkozása indított el, milliók halálát okozva közvetve ezzel?

Keresztes háború – keresztények ellen

A vallásháborúk közül leginkább az öt meghirdetett keresztes háborút szokták kiemelni. Az kevésbé ismert, hogy az első keresztes háborút – amit keresztények ellen indítottak – szintén egy pápa hirdette meg. III. Ince pápa (1198–1216) ugyanis az eretnekmozgalmakban nem csupán a vallási méltóság megsértését látta, hanem a katolikus hit kizárólagosságát fenyegető veszélyt is. Ezért 1199-ben az eretnekséget a felségsértéssel azonosította, és mivel a felségsértésre a II. Frigyes által birodalmi törvénnyé tett Justinianus-kódex máglyahalált írt elő, ettől kezdve tűzhalál várt az eretnekekre. (Ez a büntetési forma csak 1836-ban vesztette érvényét.)

Erre alapozva a pápa 1202-ben keresztes háborút hirdetett az Albi városáról elnevezett *albigens* eretnekek, más néven *katharok* (tiszták) ellen, akikről 1145-ben még így írt egy apát Clairvaux-i Bernátnak, a ciszterci rend alapítójának címzett levelében: „Teljes szegénységben élnek, nem esznek húst vagy bármiféle közönségszűrlőből eredő táplálékot (tej, tejtermék, tojás), nem ismerik el a házasságot, elutasítják a gyónást, az eucharisziát, a liturgiát, s azt mondják, hogy két kereszttség szükséges. A hitet vándorprédikátorok hirdetik.” Az albigensek tagadták a szentségeket, vezetőik (a tiszták) szigorú aszkézisben éltek, nem házasodtak, nem lehetett semmiféle vagyonuk, és a fenti étkezési tilalmak is csak rájuk voltak érvényesek. A mozgalom a 12. század végére annyira elterjedt Franciaország déli részén, hogy a hivatalos egyházi szervezet szinte teljesen felbomlott.

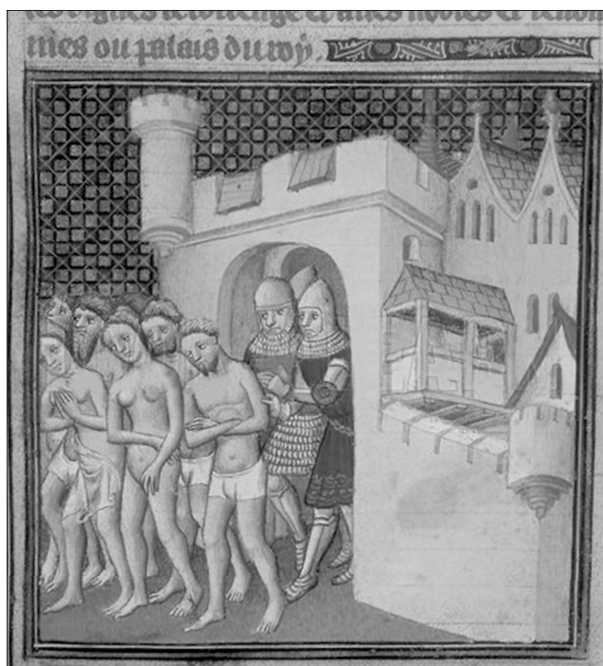
A kiirtásukra meghirdetett keresztes háborút a francia király megtagadta ugyan, de III. Ince pápai legátusként Arnaud Amalricot (vagy Arnald-Amauryt), a ciszterci rend generálisát tette meg főparancsnoknak, aki értékes földeket is ígért a hadjáratához csatlakozóknak. Ennek hatására mintegy húszezer lovas katona és csaknem kétszázezer gyalogos indult meg az albigensek kiirtására. A részt-

vevőket a pápa előre feloldozta bűneik alól, így valószínűleg népi paktátus lett a negyvennapos hadjárat következménye. Ennek során az albigensek fő fészkeként számító Beziers-ben 20 000 férfit, asszonyt, csecsemőt és aggastyánt mészároltak le, válogatás nélkül. Itt hangzott el Amalric szájából a hírhedt parancs: „Öljétek meg valamennyit, minden élő a városban. Az Úr majd megismeri és kiválasztja az övét.” Azokat sem kímélték, akik a Mária Magdaléna-templomba menekültek, a feszületet eljűk tartó papokat az oltárnál vágták le. Mivel a hadjárat költségeinek fedezése miatt a zsákmányt be kellett szolgáltatni, a feldühödött zsoldosok felgyújtották a várost, amely porig égett. Így csak Beziers-ben több keresztényt öltek meg, mint a rettegett diocletianusi keresztényüldözés tíz éve alatt!

Ezután Carcassonne-t foglalták el a keresztesek, amelyet csata nélkül vettek be, és engedélyezték a lakosság távozását – „mezítelenül, csak a bűnnek terhével”.

A katharok kiűzése Carcassonne-ból (1209)

Carcassonne elfoglalása után a város grófjának a pápai legátus Monforti Simont nevezte ki, aki a negyvennapos keresztes hadjárat leteltével különleges pápai áldás nyert, és bűnbocsánat fejében teljes Dél-Franciaország felett szabad kezet kapott az eret-

A katharok kiűzése Carcassonne-ból (1209)

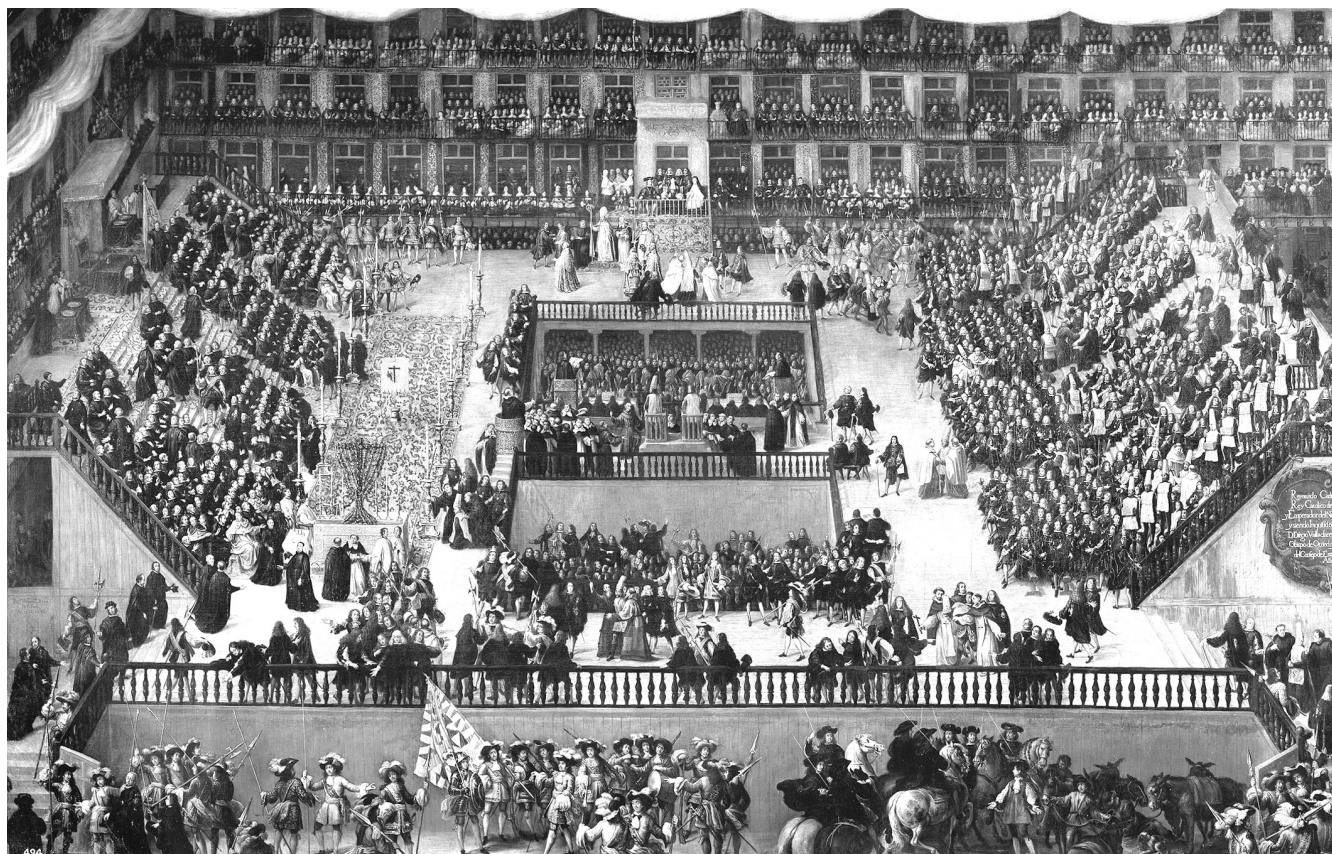
nekség felszámolására. 1210-ben el is foglalta Bramvát, ahol nem irtotta ki ugyan a lakosságot, ám mindenkinek levágatta az orrát és kiszúratta a szemét, csupán egyvalakinek hagyva meg fél szemét, hogy a többieket elvezethesse. Így vonult el a tömeg, egymás vállára tett kézzel, vérző, jajgató emberek hosszú sora Cabaret felé, hogy istenfélelemre tanítsák az ottaniakat. Ezt követően elfoglalta Minerve és Lavaur városát, ahol az elfogott albigenseket kivették a városból egy rétre, ott tűzifát hordattak össze, meggyújtották, és – ahogy a cisztercita krónikás, Vaux de Cernay feljegyezte – „hatalmas örömmel égették el őket”. A környék urát, az albigenseket megtűró Roger gróft is felakasztották, lovagjait szintén megégették, nővérét elevenen egy kútba dobták, majd azt kövekkel behányták. Mindezekért a pápa a IV. lateráni zsinaton Monforti Simont „bátor keresztény nemesnek” nevezte, sőt köszönőlevelet is írt neki, amelyet így kezdett: „Hála és köszönet Istennek azért, amit ő kegyelmesen általad és mások által véghezvitt, és aki az igaz hit buzgóságát erre az ő legundokabb ellenségei elleni tette felébresztette.” Az albigensek elleni hadjárat csak 1228-ban ért vé-

get, melynek eredményeképp százezrek haltak meg és egész Provence kietlen tartománnyá vált.

A keresztények elleni keresztes hadjáratot az 1215-ben összehívott IV. lateráni zsinat is legitimálta. A zsinat ugyanis a bor és kenyér Krisztus testévé és vérévé való átváltoztatásának (*transsubstantiatio*) dogmája, valamint az évente kötelező gyónás és áldozás bevezetése mellett kiátkozott minden eretnekmozgalmat, különös tekintettel a valdensekre és a még létező albigensekre: „Kiközösítünk és kiátkozunk minden eretnekséget, mely szembeszegül a szent, ortodox és katolikus hittel... A világi hatóságok, bármilyen hivattal töltsenek is be, figyelmeztetve lesznek, ha szükséges, egyházi feddével lesznek rákényszerítve... (és) a hit védelmében nyilvánosan meg kell esküdniük, hogy jó hitben és legjobb képességeik szerint fognak törekedni minden eretnek kiirtására.”

Erőszak vagy erő

Amikor Ferenc pápa a szólásszabadás határainak megállapításakor a vallási méltóságra hivatkozott,

Francisco Ricci: Autodafé a madridi Plaza Mayorban 1680. június 30-án

akkor valójában az ember természetes indulatait tette jogossá. A vallási méltóság megsértése ugyanis joggal kelt haragot abban, aki ezt az emberi természet velejárójának tekinti. *„Mert miképpen, aki tejet köpül, vaját csinál; és aki keményen fújja ki az ő orrát, vért hoz ki: úgy aki a haragot ingerli, háborúságot szerez.”* (Péld 30,33)

Ferenc pápa állásfoglalása azonban nemcsak a korszellemet szolgálja. Egyik elődje, IX. Pius pápa az 1864. december 8-án kiadott *Syllabus Errorum* bullájában kijelentette: *„Tévedés a következőket állítani: Az egyháznak nincs jogában erőszakot alkalmazni...”* (21. sz. tévedés) A csalatkozhatatlanság dogmájával felruházott pápának a fenti állítást megerősítő kiátkozási formulája ma is érvényben van.

IX. Pius pápa

Az erőszak és az erő azonban két különböző fogalom. A Biblia semmilyen erőszakot nem hitelesít, még a viszálykodást sem, mert *„szereti a gonoszt, aki szereti a háborúságot”* (Péld 17,19). Az emberi természet visszaigazololó beszéd lehet bármennyire ájtatos, ám ha megengedő az erőszakkal, úgy önmagát leplezi le. *„A vajnál simább az ő szája, pedig szívében háborúság van, lágyabbak beszédei az olajnál, pedig éles szablyák azok.”* (Zsolt 55,22) Az erőszak valóban az emberi természet velejárója. Erő azonban csak Istentől nyerhető. Ez az erő pedig mindenfajta erőszakkal szemben hatalmasabb. *„Az igazak segítsége pedig az Úrtól van, Ő az ő erősségük a háborúság idején. Megvédi őket az Úr, és megszabadítja őket, meg-*

szabadítja őket a gonoszoktól, és megsegíti őket, mert Őbenne bíznak.” (Zsolt 37,39–40)

Aki az emberi természettel való kiegyezéssel akar népszerű lenni, és ezért megengedőnek tartja az erőszakot is, azt Krisztus maga figyelmezteti: *„A kik kardot fognak, karddal kell veszniük.”* (Mt 26,52) Aki az erőszakot bármely okból hitelesíti, afelett Isten beszéde mond ítéletet, amely *„élő és ható, és élesebb minden kétélű fegyvernél, és elhat a szívnek és léleknek, az ízeknek és a velőknek megoszlásáig, és megítéli a gondolatokat és a szívnek indulatait”* (Zsid 4,12). Ezért *„térj meg: ha pedig nem, ellened megyek hamar, és vívok azok ellen számnak kardjával”* (Jel 2,16), és *„elpusztítom őket az én számnak beszédeivel”* (Hós 6,5).

Szólásszabadság és vallásszabadság

A szólásszabadság nem korlátozható semmilyen vallási meggyőződéssel. A szólásszabadság határai ugyanis egybeesnek a vallásszabadság határaival. Aki a vallás nevében korlátozza mások gondolkodását, az nem lehet Istentől való. *„A mindent szelídséggel intéző Istennek az a módszere, hogy az értelemben észokokkal, a szívbe pedig kegyelme segítségével ülteti el a vallást. De ha erőszakkal és fenyegetéssel akarják beleplántálni az értelemben és a szívbe, akkor nem a vallást, hanem a félelmet vetik el benne.”* (Blaise Pascal)

„Isten soha nem hat kényszerrel az akaratra, sem a lelkiismeretre. Sátán viszont könyörtelen kényszert alkalmaz azokkal szemben, akiket másként nem tud megrontani. Megfélemlítéssel vagy erőszakkal próbál a lelkiismereten uralkodni, és hódolatot kicsikarni. Igénybe veszi mind a vallási, mind a világi hatalmakat, hogy Isten törvényével dacolva erőszakkal szerezzenek érvényt emberi törvényeknek.” (*Korszakok nyomában. A közelgő küzdelem c. fej.*)

A szólás és a vallás valódi szabadságára csak Isten vezetheti az egyes embert. Az Ő módszere pedig világos: *„Nem erővel, sem hatalommal, hanem az én lelkemmel!”* (Zak 4,6)

Márton István

Az idők jelei

...amelyekre figyelniük kell

Ferenc pápa egyre növekvő népszerűsége

Érdemes megnézni az amerikai *Amazing Facts* adventista önfenntartó szolgálat félórás filmjét, amely alátámasztja a fenti megállapítást, és képekkel illusztrálja azt (<https://www.youtube.com/watch?v=yulAlfwtUuM>). A sokunk által ismert Doug Batchelor prédikátor bemutatja Ferenc pápa rendkívüli aktivitását a 2014-es évben. Az általa említett legtöbb eseményről írtunk a *Kürtszó* előző számaiban.

Azonban nem számoltunk még be egy fontos eseményről: múlt év július 7-én amerikai protestáns televíziós evangélisták találkoztak a Vatikánban Ferenc pápával. Háromórás megbeszélést folytattak vele, majd közös vacsorán vettek részt. **Megállapodtak abban, hogy a reformáció 500. évfordulóján egy deklarációt tesznek majd közzé, miszerint „a hitben és a misszióban” egyesítik erőfeszítéseiket.** Doug Batchelor közlése szerint az említett tévés evangélistákat mintegy 800 millió amerikai hallgatja, továbbá az összes egyesült államokbeli mintegy 78%-a pozitívan viszonyul a pápához. A *The Boston Globe* c. amerikai újság ilyen címlappal jelent meg egy alkalommal a nyár folyamán: „Gyógyulnak a keresztény jövő sebei.” (Bizonyára akaratlan volt ez a megfogalmazás, a próféciák ismerőit azonban emlékezteti Jel 13,12-re.)

Mindenkinek felhívjuk a figyelmét arra, hogy Ferenc pápa szeptember 24-én beszédet mond az Amerikai Egyesült Államok Kongresszusának közös ülésén – először a történelemben. Egyesült államokbeli útja során a New York-i ENSZ-székházba is ellátogat, Philadelphiában pedig részt vesz a családok világtalálkozásán.

Ferenc pápa növekvő népszerűsége nemcsak Amerikában feltűnő, hanem például hazánkban is. Az egyáltalán nem jobboldali, nem vallásos beállítottságú napilap, a *Népszava* is olyan cikket közölt

Rónay László irodalomtörténész tollából, amelyből igen tanulságos néhány mondatot felidéznünk:

„Ferenc pápa nem a tavalyi év embere. Ő minden év embere. Hogyan lehetséges ez? A magyarázat egyszerű – mondja egy megkérdezett pszichológus –, úgy él, ahogy a szerénységről beszél. Semmi urizálás, semmi gazdagság. Számtalan... történet kering életmódjáról és szokásairól... Egyetlen sem szól arról: bármilyen módon hangsúlyozta volna, hogy ő a világegyház feje, s mint ilyen, a politikai életnek is fontos szereplője... A világ lelkiismereteként a szegények és üldözöttek szószólója, aki az evangéliumokban leírtak szellemében való cselekvésre inti a törvényhozókat... Egyetlen igazán értékes vagyontárgya van, a Szentírás, s az ebben írtak szellemében beszél, ír és él. A könyvek könyvében leírtakban pedig nem a méltóságos távolságtartás, a fölényeskedés, a gög, és az önérdék szolgálata a vezérelv, hanem a szeretet, a megértés és a szolidaritás... Egy embert kísérnek [tömegek], aki úgy él, ahogy beszél, ember az embertelenségben, az igazság lámpásával világít a hazugságok és áltatások erdejében, és a szeretet nevében.” (A *Ferenc pápa titka* című cikkből, a lap február 19-ei számából.)

Ugyanakkor a kemény fegyelem nem változik a katolikus egyházon belül

Miközben a világ szinte elolvad attól, hogy Ferenc pápa milyen közvetlen stílusban szól mindenkire, oltalmazza a szegényeket, megalázottakat, hatékonyan hirdeti és képviseli az irgalmasságot, kemény fegyelem érvényesül a nemzeti katolikus egyházak Vatikánnak való alárendelését illetően.

A német püspökök ki akarták adni a maguk püspökkari körlevelét a házasság és válás kérdéskörében, mondván: „Nem kötelességük a püspököknek, hogy engedélyre várjanak, nem vagyunk Róma leányvállalata.”

A Vatikán határozottan visszaszólt. Gerhard Müller bíboros, a Hittani Kongregáció prefektusa ilyen nyilatkozatot tett: „Az az elképzelés, hogy a püspöki karok maguk dönthetnek a házassággal és családdal kapcsolatos doktrinális kérdésekről, teljesen antikatólikus... Egy püspökkari elnök pusztán technikai moderátor, közvetítő, és a cím semmiféle tanítói hivatali tekintélyt nem ad számára... Az egyház nem a nemzeti egyházak pusztja összessége, amelyek elnökei megválasztják az egyetemes vezetőt.” (A Vatikán visszaszólt a német püspöki karnak, <http://kereszteny.mandiner.hu>)

A fenntartás nélküli ökumené erősödése a protestáns egyházak, valamint katolikusok és protestánsok között

Egyesült egymással a református és az evangélikus egyház Franciaországban 2013-ban, Egyesült Protestáns Egyház néven. „A jórészt római katolikus Franciaország teljes népességéhez viszonyítva két kisebb egyházzal beszélhetünk. A 250 000 aktív tagot számláló református és 22 000 tagot számláló evangélikus közösség az egyesüléssel arra számít, hogy megállíthatják az évek óta tartó tendenciát, mely a hívek számának évi 1%-os csökkenését eredményezi.” (Egyesül a református és evangélikus egyház Franciaországban, <http://reformatus.hu> – Döbbenetes, hogy a legnagyobbbrészt katolikus vagy szekularizált Franciaországban mennyire csekély a protestánsok száma. Íme, az évszázadokon át folytatott súlyos üldözés eredménye.) A Franciaországi Egyesült Protestáns Egyház „2016-ot az együttműködés évének tekinti a testvéregyházakkal, civil szervezetekkel és más vallások képviselőivel”, 2017-re, a reformáció 500. évfordulójára pedig közmegegyezéssel akarják kialakítani az egyesült egyház új hitvallását. (Forrás: A francia protestánsok új hitvallással ünnepelnek, <http://www.reformatus.hu>)

A Magyar Evangélikus Egyház hivatalos honlapján interjú jelent meg Margot Käßmann teológus asszonnyal, aki a Németországi

Protestáns Egyház (EKD) reformációi jubileumának nagykövet asszonya. Az interjú során a következőket nyilatkozta: „Nem mondhatjuk ki egyszerűen azt, hogy Luthert ünnepeljük... Partneregyházainkkal abban egyeztünk meg, hogy Luther Márton tételeinek nyilvánosságra hozatalát alkalomként fogjuk használni arra, hogy együtt ünnepelhessük meg a reformációt... *Én a magam részéről nem tudom azt elképzelni, hogy a 21. század kezdetén antikatólikus módon ünnepeljünk, mert közben már rájöttünk arra is, hogy sokkal több köt össze bennünket, mint amennyi elválaszt. 500 év alatt megtanultuk, hogy más felekezetek képviselőiben is felismerjük testvéreinket a hitben... Mindenkit szeretnénk meghívni erre az ünnepre, és a pápát is szeretettel várjuk a wittenbergi reformációi jubileumra.*”

(„Már nem mondhatjuk azt, hogy Luthert ünnepeljük!” – Interjú Margot Käßmann-nal, <http://www.church.lutheran.hu>)

Magyarországon is erősödik az ökumené

Az *Új Ember* című katolikus hetilap február 1-jei számából idézzük a következőket: „Keresztény–zsidó imaórát tartottak a budapesti Avilai Nagy Szent Teréz-plébániatemplomban január 25-én, a 2015. évi ökumenikus imahét nyolcadik napján. Ferenc pápa tanítása szolgált mottóul az imaórán, amelyen Erdő Péter bíboros és Kardos Péter főrabbi mondott megnyitóbeszédet.

Közös imaóra a 2015-ös ökumenikus imahéten

„Gáncs Péter evangélikus elnök-püspök a szer-
tartáson elmondta, hogy az imahéten mindennap
a közös forrásnál, Jákob kútjánál találkozhattunk.
... »Ezért is fontos az ökumenikus találkozás, ami-
kor közösen járulunk Jákob kútjához, hogy egymás
hitéből erőt nyerjünk, felfrissüljünk« – fogalmazott,
s hozzátette: a közösség megélése egymás elfogadá-
sa. Majd a zsoltáros szavaival bátorított, hogy emel-
jük fel kezünket, ami egyrészt az imádság és az áldás
mozdulata, másrészt lehetőséget ad arra, hogy újra
magunkhoz öleljük Istentől kapott testvéreinket.
Tarr Zoltán, a Magyarországi Református Egyház
zsinati tanácsosa a közös imádság erejét hangsúlyoz-
ta, és az egymást megbecsülő, emberibb világért kö-
nyörgött imádságában... Az imaórán a közösség je-
gyében jelen volt és imádkozott még Csernák István
metodista szuperintendens, Hecker Frigyes nyugal-
mazott metodista szuperintendens, Fischl Vilmos, a
Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa fő-
titkára, Pataky Albert, a Magyar Pünkösdi Egyház
elnöke, Bálint Benczédi Ferenc, a Magyar Unitárius
Egyház püspöke és Tokics Imre, a Hetednap
Adventista Egyház lelkésze is, továbbá jelen volt Heisler
András, a MAZSIHISZ korábbi elnöke is.”

(Isten munkatársai lehetünk, <http://ujember.hu>)

A gazdasági és politikai helyzet aggasztó és kaotikus globális szinten

Január 21-én Világ gazdasági Fórum kezdődött a
svájci Davosban. Néhány sor az ezzel kapcsolatban
megjelent cikkből:

„A világgazdaság erős és bonyolult ellenáramok-
kal szembesül... A globális olaj- és pénzügyi eszköz-
árak hanyatlanak, s a világszerte nulla hozamokkal
párosulva **mindez egy dolgot vetít előre: zavarok
következnek.**» (Tele lesz a hócipő a davosi csúcson,
<http://nol.hu>)

Az Iszlám Állam óriási feszültségeket okoz, há-
borús góccokat teremt. Növeli az amúgy is hatalmas
menekültáradatot, iszonyatot kelt kegyetlen cseleke-
deteivel. Húsvéti beszédében a keresztények meg-
védelmezésére szólította fel a pápa a világ vezetőit
a Közel-Keleten, hivatkozva arra, hogy az Iszlám Ál-
lam kíméletlenül mészárolja a keresztényeket az ál-
tala elfoglalt területeken. (Vajon úgy értelmezhető
ez, mint a nyugati nagyhatalmak felszólítása arra,
hogy katonailag számolják fel mielőbb az Iszlám Ál-

lamot? Ferenc pápa egyre inkább a világ vallási, er-
kölcsei és politikai vezetőjeként szólal meg, és nyilat-
koztat ki irányelveket.) Az iszlám radikálisok okozta
veszély kétségtelenül súlyos.

Így jellemzi a muszlimok gondolkodásmódját
Manasz Róbert orientalista, az iszlám teológia dok-
tora, aki egy libanoni egyetemen folytat vallási ta-
nulmányokat: „A muzulmán hit lényege, hogy az
övék az utolsó kinyilatkoztatott vallás, övék a vég-
ső igazság. Eközben a hatalom és a gazdagság a hi-
tetleneké... Erre a helyzetre próbáltak választ találni
a pánarab nacionalizmussal... később az iszlám fun-
damentalizmussal. A világhoz való iszlám viszonyt
meghatározza a tétel, miszerint Mohamed előtt a sö-
téttség, a tudatlanság (arabul dzsáhilíjja) kora volt.
Az igazi muzulmán csak egy gyökere, identitása
lehet... Egy igazi »iszlám történelemtörténet« a Pró-
féta megjelenésével kezdődik, előtte nincs semmi,
ami érdemleges.» (A *gúnyrajzok az identitást sértik*,
<http://nol.hu>)

Oroszország és a Nyugat között is igen nagy a fe-
szültség. Az oroszok nemrégiben tartott hadgyakor-
lata a balti államokhoz közel eső területeken szin-
te riadalmat keltett. A konfliktus rendeződésének
a reménye jelenleg nagyon halvány. Ukrajna szenved
a háborút, annak minden velejárójával együtt, és je-
len van az a félelem, hogy száz évvel az első szörnyű
világháború, hetven évvel a második után ismét há-
ború színterévé válhatnak az európai országok is.

Feltartóztathatatlanak bizonyuló válságjelenségek az ökológiai egyensúly tekintetében is

Annyi természeti katasztrófa történik földünkön,
sokszor tőlünk távol eső területeken, hogy nem
győzzük már figyelemmel követni sem. Az alábbi
hír azonban ezek sorában is megdöbbentő:

„Mintha egy bomba csapódott volna be. Úgy jött,
mint amikor egy szörny hasít át az égbolton. Az a
félóra maga volt a pokol – Port Vila, Vanuatu fő-
városának lakói így meséltek az ausztrál sajtónak a
Csendes-óceán déli térsége legpusztítóbb ciklonjá-
ról. A közel 300 kilométeres sebességgel érkező gi-
gantikus forgószél a földdel tette egyenlővé Vanu-
atu szigeteit szombatira [március 14.] virradóra. A
Pam névre keresztelt ciklon egész településeket tolt
az óceánba, de a pusztítás részleteiről csak kósza hí-

rek szállnak, hiszen a 83 sziget között megszakadt mindenféle összeköttetés... Az első segélyszállítmányok és mentőcsapatok Új-Zélandról és Ausztráliából érkeztek Port Vilába... A rombolás láttán még a sokat látott segélymunkások is elképedtek. – Ez itt a teljes megsemmisülés.” (*Hajléktalan lett az ország*, <http://nol.hu>)

A *National Geographic* áprilisi száma *Jött egy kis bogár, és felfalta az erdőt* című cikkében közöl híradást az alábbi jelenségről: „Hegyi fenyőszú pusztítja Észak-Amerika nyugati erdőit... Kolorádó államban... a völgyek aljától fel az erdőhatárig minden fát kivégzett egy fél centis ellenség: a hegyi fenyőszú. Brit Columbiában még riasztóbb a pusztulás mértéke... *A fenyőszú rossz előjel, hiszen azt mutatja: az általános fölmelegedés hatására még az őshonos fajok is kártevőkké válhatnak. A végén eljutunk egy pontra, amikor a járvány már feltartóztathatatlanná válik, és nyomában nem marad egyéb, csak halott erdő, tönkrement ökoszisztéma... A mostani járvány példa nélküli, a 20. század fordulója óta 250 millió hektárnyi erdő veszett oda.* Új-Mexikó északi részétől Brit Columbiáig. Mire a járvány kitombolja magát Brit Columbiában, a tartomány vágásérett fenyőinek 60%-a, egy milliárd köbméternyi fa pusztul el.

Nemcsak a fák válnak áldozattá, az erdők pusztulása mindent tönkretesz, a táplálékhálózatoktól a helyi gazdaságig... A talaj lemosódik, mert nincs, ami megtartsa... Az emelkedő hőmérséklet és a szárazság megviseli a fákat, ezért nem bírnak a szúinvázióval. *A melegező idő jól tesz a szúnak, növeli elterjedési területét...* A Yellowstone Nemzeti Park

A fenyőszú járatai

idős, fehértörzsű fenyőinek háromnegyede már halott... A legtöbb szú elhalt vagy beteg fák kérge alá rakja petéit... A hegyi fenyőszú azonban elszomorító kivétel: kedvező feltételek mellett az egészséges fenyőket is sorra öldösheti.” (<http://www.ng.hu>)

„Súlyos ivóvízhiány fenyeget a közeljövőben: Az ENSZ – és az üggyel foglalkozó jelentésteveője, a brazil Leo Heller – szerint emberi jog az egészséges ivóvíz, az emberiség egy hatodának mégsem jut... *Egyre valószínűbb, hogy a vízhiány lesz a XXI. század legnagyobb krízise: minden negyedik ember olyan területen él, ahol a felmelegedés miatt egy-két évtizeden belül megszűnhet az ivóvíz-utánpótlás.*” (*Népszabadság*, Január 16.; A víz az úr)

A tudomány előrehaladtával egyre kisebbnek láthatjuk magunkat a Teremtőhöz képest

Magyar agykutatók világraszóló eredményéről számolt be nemrég a legrangosabb idegtudományi folyóirat, a *Nature Neuroscience*. Az Acsády László neurobiológus professzor vezette kutatócsoport egy új agyi idegpálya felfedezéséről publikált. Vizsgálataikat a Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézetben végezték, valamint francia és svájci kutatócsoportokkal működtek együtt... Felfedezésük teljesen átírhatja, amit eddig a mozgás és a tudat összefüggéseiről tudtunk. Acsády professzor a következő nyilatkozatot tette a vele készült interjú során:

„Sok mindent tudunk az egyes idegsejtekről, idegpályákról vagy arról: miként megy át az ingerület egyik neuronról a másikra. Csakhogy az agyban egyszerre párhuzamosan működnek komplex rendszerek. *Idegsejtek millióinak kombinációiból, kölcsönhatásaiból tevődik össze az, amit elmének, öntudatnak hívunk. Ebben a dimenzióban az agynak legfeljebb egy százalékát ismerjük.* Ráadásul sorra dőlnek meg a korábbi neurológiai hipotézisek... *Az idegtudós a szellemi és az anyagi világ közti átmenettel »játszik«, azt kutatja. Részleteket tudunk vizsgálni, lélekdarabkákat. De a nagy egészet – nem.*” (*Az agy titkai*, <http://www.168ora.hu>)

Összeállította: Vankó Zsuzsa

A kongói magyar adventista iskola

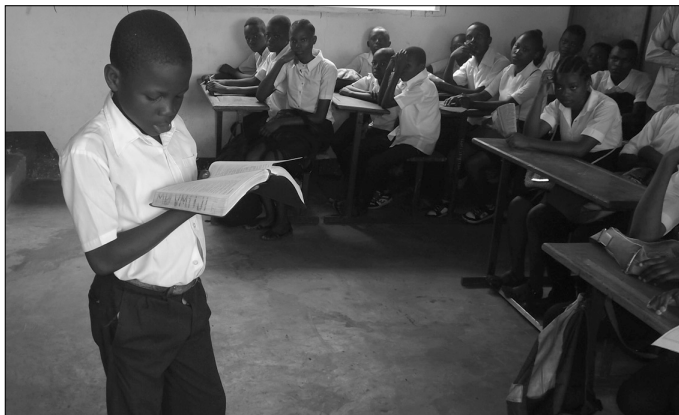
Hazaérkezésemtől sokan tették fel a kérdést, hogy: Milyen volt Afrika? Erre a kérdésre a *Nyitott Szemmel* következő számában próbálok meg részletesebben választ adni, amely tudomásom szerint júniusban jelenik meg. Igyekszem majd az afrikai életérzés megfogalmazása mellett átfogó képet nyújtani a kinshasai emberek mindennapjairól, az ottani éghajlatról, növényekről, közbiztonságáról, ételekről, és amennyire beleláttunk: az emberek életszemléletéről. A *Kürt*-szó mostani számában inkább a kongói magyar adventista iskolára szeretném a figyelmet összpontosítani, illetve az árvaházra, és az ott hitüket gyakorló adventista testvéreinkre. A lehetőség, hogy Kongóba eljussak, egy nyertes pályázatnak volt köszönhető. Noha a lehetőség csak két személyre szólt, szeretttük volna, hogy legalább lélekben ne csak ketten utazzunk. Így az indulás előtt elhatároztuk, hogy a Comenius testvériskolájá-

nak fogadjuk a kinshasai iskolát. Az iskola tanulóival gyűjtést rendeztünk: egy bőröndnyi iskolaszert vittünk magunkkal a gyerekek ajándékként, és a comeniusos gyerekek kézlenyomatát egy Magyarország-térkép-vázlatra rajzolva. A gyerekekkel kisfilmeket néztünk meg arról, hogyan is élnek a kongói gyerekek. Diákjaink közül többen már akkor azt mondták, hogyha megnőnek, ők is elmennek Afrikába, és segíteni fognak az ot-taniaknak. Így hát, bár csak Gergely Péter barátommal, egy helyi természetjáró szervezet elnökével utaztunk, de valójában lélekben sokkal többen tartottunk leendő testvériskolánk felé.

A fővárosi, kinshasai szállásunkról egy negyedórás séta nyomán jutottunk az iskolához. Az úton az 56 éves Féli barátunk kísért el, aki az iskola gondnoka, és aki naponta a huszonéves Christiannal (France testvérünk öccsével) vigyázott ránk, illetve kísért el egy-egy programunkra. Útközben az iskola felé Félit meg-megszólították kedves barátai, akik a kétkezi munkásembertől a tanáron át

a helyi orvosig számos osztályból kerültek ki. Féli egy nyolcgyerekes családapa 80 dolláros havi fizetéssel (havi húszezer forint), aminek mintegy harmadát az iskolában tanuló három gyermeke taníttatására szánja. Eltartja még szüleit is. Így a tíz-egynéhány fős család fenntartójaként bizony igencsak szűkös költségvetésből gazdálkodik. Jól jött tehát neki, hogy velünk reggelizhetett, vacsorázhatott a házában, illetve hogy némi kis „ellenszolgáltatással” támogattuk majd minden szívességét.

Eljutottunk tehát az iskolába, ahol egy épületben délelőtti-délutáni váltással működik egy általános és egy középiskola. Összesen mintegy 700 diákkal. Az iskola kívülről egy praktikus megépített, 8-10 tantermes, 3-4 irodával kiegészített, L-alakú, földszintes épület. Méreteiben tehát nem különbözik egy kis iskolától. Azonban a termeknek nincs üveges ablakuk. Az egész éves kellemes hőmérséklet ezt nem teszi szükségessé. A tetőszerkezet és az oldalfalak között egy kb. 30-40 cm-es légréteg van, segítve, hogy kellően

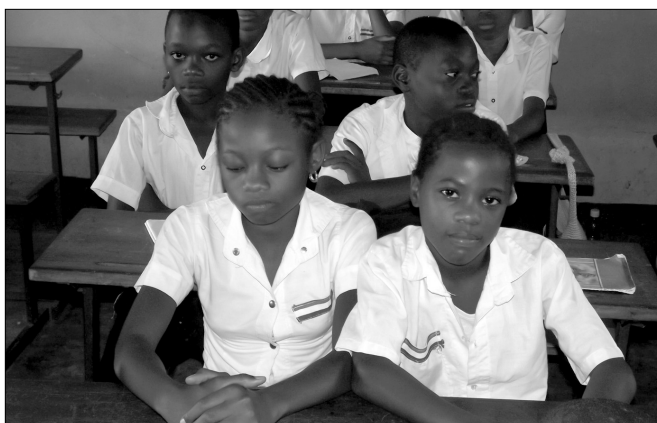

átjárja a levegő a termeket, mint egy a légkondicionálást helyettesítendő. Az iskola padozata igen csak régi és kopott, a falakon itt-ott némi szemléltetőtábla – angol és francia nyelven az emberi testrészek, a szárnyasok rendszerezése stb. Nincs külön tanári asztal, és nincs melegburkolat a padlón. De nem is kell, hiszen nincs, mitől védjen. Hiszen itt sosincs európai értelemben vett hideg. A padló szerepét a betonlajzat tölti be. Az igazgató és a többi vezető asztala is fémből készült, egyfajta szelőlőasztal. A falakon az egykori és a jelenlegi elnök képe. A többször használatos tankönyvekkel, és a sarokban rendezetten, de a földre, illetve kis dobozra helyezve sorakoznak az adminisztráció iratai. A termék bútorzatának hiányossága tehát jól tükrözi az iskola szerény anyagi helyzetét.

Amint megérkeztünk, az igazgató kedvesen fogadott bennünket. Megmutatta az iskolát, végigvezetett a termeken, és megbeszél-

tük, hogy a következő napokban órákat fogunk látogatni. Ez így is történt. Az iskola naponta 7.30-kor indul, s délig tart az általános iskolásoknak, és 12.30-kor kezdődik a középiskolásoknak, akik fakultációt választhatnak szabásvarrás, kereskedelem, pedagógia, illetve biokémia területeken. Az utóbbit az orvosnak készülőkre választhatják, a pedagógiát a valamilyen tanári pályára készülő. Jó volt látni tanárként az órákon, hogy a sokkal szerényebb tárgyi környezetben is a tanár csak tanár marad. A kollégák átszellemült tekintete, a megszokott magyarázó mozdulataink, a sorok között járkáló pedagógus Afrika szívében ugyanaz, mint Európa szívében. Ekkor éreztem igazán a megannyi másság után, hogy mégis ugyanazok vagyunk. Egy vérből, egy testből teremtve, ahogy mondani szokás: rokonok Ádámról és Éváról. Az órák is jól felépítettek vol-

tak, érdekesek, a többségében férfi tanár kollégák nőket megszegyenítő kalligrafikus szépírással írtak a táblára, mégpedig jó vázlatokat, használva a háromszínű krétákat, kiemelve a kulcsszavakat. Szemléltetve, amivel tudtak, ha kell az egyik tanuló kis, rafiából készült neszesszerével, hogy régen csak ilyenből készültek a ruhák. A gyerekek pedig tisztelettel figyelnek. Persze ott is van elbambulás, de szemtelenkedést nem tapasztaltam. Amire biztos rásegített az is, hogy az udvar közepén, az egyetlen fa árnyékában egy fiatal pedellus várja azokat a diákokat, akiket a termekből kiküldenek, és bizonyos büntetési feladatokat ró rájuk, és ha ez sem segít, akkor bizonyításra a kezükre vagy a fenekükre, hogy kötelességükre emlékeztesse őket. Erre azonban példát nem láttam, elég, hogy tudják, a reper-toárban ez is szerepel.

A nagyszünetben sorállást gyakorolnak, kéztávolságtartással, osztályonként, mintegy lecsengetve az udvaron futkosás önfeladt állapotát. A gyerekek naponta hófehér ingben jönnek, magyar zászlóval a mellzsebükönél. (Hiszen az iskola magyar pénzből készült, jó részt Márton István testvérünk, illetve a Magyar Külügyminisztérium jóvoltából. És fenntartását is jobbára magyar támogatásból, illetve a helyi szülők befizetéseiből oldja meg.) No persze, ott is gyerekek a gyerekek, és ha lehetőségük engedi, gond nélkül meghempergőznek a földes udvaron a fehér ingben, hogy aztán másnap újratisztán hozzák el. Jó volt tapasztalni, hogy egyfajta diák-önkormányzatiság is jelen van az iskola falai közt, azaz a diákok önszerveződése, demokráciafelfogása is formálódik. Jó példa erre, amikor kezdéskor az egyik végzős, újságírónak készülő lány hívta össze

a középiskolás korosztályt, és intézett hozzájuk kitartó tanulásra biztató szavakat, miután velem küldetésem céljáról részletesen elbeszélgetett.

Amint végeztünk az aznapi óralátogatással, átlátogattunk az iskola mellett közvetlen elhelyezkedő nagyobb családi ház méretű árvaházba, ahol tizenegy árvára vigyáznak, és nevelik őket. Az árvák egy francia dallal fogadtak bennünket. Csendes, 10-12 éves, illetve 16-18 éves korú gyerekekkel találkoztunk, akik még játszódás közben sem hangoskodtak, sőt örült futkosást sem tapasztaltunk közöttük. Egy ötven év körüli hölgy gondoskodott közvetlenül róluk, és a helyi adventista lelkész volt a vezetője az intézménynek. Aumonier pásztor, ahogy itt hívják, szintén egy 50-es éveinek közepén járó, erős és magas testalkatú, intelligens modorú,

visszafogottnak a párbeszédben és lelkesnek a prédikációban egyaránt lenni tudó atyafi. Bemutatta nekünk az árvák kopott falú és töredezett padlójú, szerény hajlékát. Örültünk, hogy az udvar viszont zöld növényekkel tarkított, papaya- és datolyapálmákkal, avokádófaival díszített, továbbá egy baromfiudvarral körülvett kis telek határolja az épületet.

A lelkész el is hívott a hétfői istentiszteletre. Még prédikációra is felkértek, de mivel itthon sem szoktam, és mivel franciából sem vagyok perfekt, így ezt mindenképpen vissza kellett utasítanom. Azonban azt megígértem, hogy egy rövid beszédet azért mondok. Tisztában voltam, mennyit ér a külföldi testvérektől jött megerősítés a helyieknek, főleg, ha azt a fehérektől hallják, akikre sokan úgy tekintenek, mint egy módosabb civilizáció képviselőire, akik-

től testi-lelki segítséget várnak. Éreztem, hogy nem hagyhatom ki ezt a helyzetet, és meg kell, erősítem őket adventista hitükben és az egymás közti, kontinenseken átnyúló testvériségben. Rövid beszédem is ezekről szólt, miközben átadtam a magyar testvérek üzenetét. Mindezt igen hálással fogadták. Jó volt tapasztalni azt az alaposítást, ahogy szombatjukat felépítették: 8.30-kor kezdték a napot, az elmúlt héten Istennel szerzett tapasztalataikat mondták el, a végén egy-egy hálaénekekkel zárva a konkrét tapasztalatot. A kezdéskor azért nálunk is inkább csak szivárognak az emberek, de a 9.30-as szombatiskolára és az istentiszteletre már megtelt a 30-40 főt befogadó terem, mely az iskola egyik osztályterme is egyben, átalakítva a szombati alkalomra. A szombatiskolájuk ugyanaz, mint a világ-egyházé. Örültem, hogy nagyon is gyakorlati kérdéseket tett fel a lelkész a hitből élni témájához. Például megkérdezte tőlem, hogy mit kell tenni, ha nincs mit ennünk szombatnapon, és pont szombaton kapnánk munkát? Egyszerre volt megható és furcsa a nekem szegezett kérdés. Hiszen nálunk ez a probléma fel sem vetül. Szinte dióhéjban fogalmazza meg az ottaniak egyik legnagyobb nehézségét. Másrészt kellemetlen érzés volt, hogy én mondjam ki a választ, hogy még ha éheznek, akkor se menjenek el dolgozni. Én, aki ebben a próbában soha nem részesültem, mint ahogy több százmillió európai társam sem. Ezért inkább csak annyit válaszoltam, hogy nehéz kérdés. Láttam a lelkész arcán a csalódott tekintetet, hogyan is nem tudtam válaszolni az egyetlen becsületes választ,

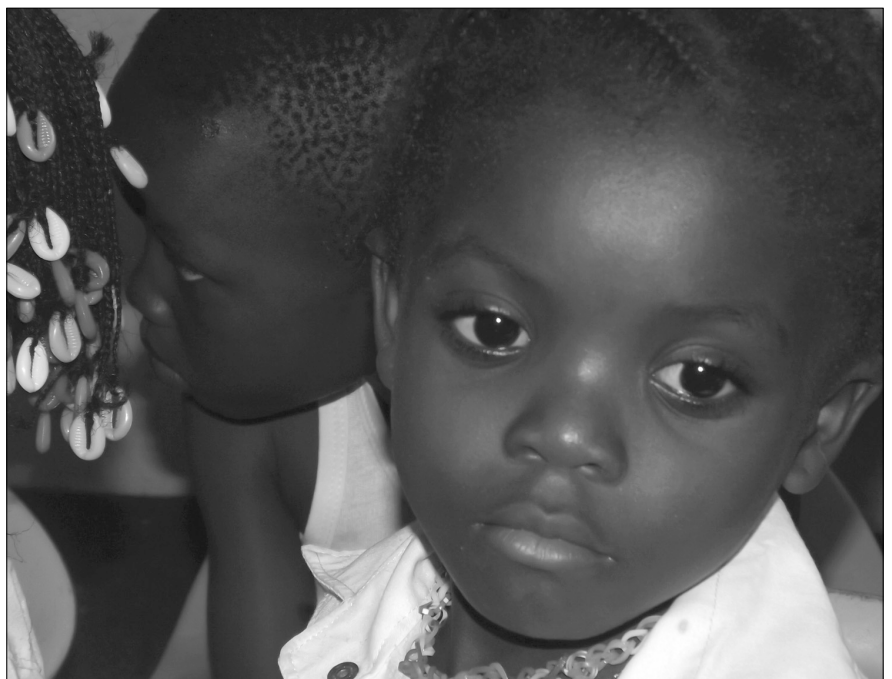
ezért mindjárt pontosítottam: Nem kell elmenni dolgozni, hinni kell, hogy Krisztus megsegít. Az egész gyülekezet egy közös allelujában tört fel, én pedig megértettem egy újabb oldalát a szombatiszolában feltett kérdésnek: Mit jelent hitből élni?

Hogy milyen volt Afrika, talán ebből a beszámolómból még nem derül ki, de adódik egy másik kérdés is: Mit tehetünk Afrikáért, a kongói testvéreinkért? És hadd tegyek fel mindjárt egy harmadikat is: Tudunk-e úgy nyugodtan aludni, ha embertársaink a világ másik felén szenvednek? „Nem menthetjük meg az egész világot!” – adódik az önmagunkat megnyugtató válasz. Az egész világot valóban nem. De egyes embereket nagyon is. Én, mielőtt hazaindultam, azt mondtam a kongói testvéreimnek, hogy Kinshasa örökre a szívemben marad, és most már felelősnek érzem őértük is magamat. Nem tudok mindenkit megmenteni, de a szenvedést enyhíteni tudom időnkénti adománnyal. El is hoztam

magammal a helyi lelkész által elkészített listát, amelynek elkészítésére magam biztattam. A listán gyógyszerek, kötszerek, takarók és egyéb hasznos tárgyak szerepelnek, amikre szükségük volna. Szeretnék a France Mutombo testvérünk által vezetett Afrikáért Alapítvánnyal együttműködve egy konténert küldeni, amelyben sok egyéb, akár az oktatást segítő eszközt juttathatnánk a kongói iskolának. Addig is biztatok mindenkit az alapítvány felkeresésére, egy-egy gyermek jelképes örökbefogadására, hogy havi néhány ezer forintért iskolába járhasanak, és ne tartozzanak ahhoz a 40 %-hoz, akik iskolázatlanul nőnek fel. Így később, munkához jutva reményük lehessen családjuk eltartására.

„Nem az-é [a böjt], hogy az éhezőnek megszegd kenyeredet, és a szegény bujdosókat házadba bevigyed, ha meztelent látsz, felruházzad, és tested előtt el ne rejtisd magadat?” (Ésa 58,7)

Morvai Szilveszter

Emlékezés

(1919–2015)

„Kezre bízom lelkemet,
Te váltasz meg engemet, óh
Uram, hűséges Isten.”
(Zsolt 31,6)

Vigh Istvánné Somorjai Vilma néni (1919–2015), Eppel László-né Vigh Erzsébet és Vigh Ágnes édesanyja február 27-én hunyt el, testvéreink nagy létszámban vettek tőle búcsút március 20-án a Farkasréti temetőben.

Isten jó egészséggel ajándékozta meg őt, egész életében családja segítségére tudott lenni. Az utolsó években azonban három alkalommal is halálos betegségből gyógyította meg őt az Úr, végül életének 96. évében hunyt el. Időskorára a járásban segítségre szorult szédlése miatt, de mint mindent, ezt is nagy türelemmel viselte. Szellemileg eleven volt az utolsó pillanatig, minden iránt érdeklődött, az aktuális eseményekben is járatos volt.

Gyermekkorától hitben nevelkedett, édesanyja is adventista volt. Keresztése után a Székely Bertalan utcai gyülekezet tagjaként ő maga is töltött be gyülekezeti tisztséget, szombatiskolai tanító és gyülekezeti jegyző is volt.

A Deák téri Evangélikus Gimnáziumban érettségizett, hosszabb ideig építész édesapja mellett dolgozott, majd a Budapesti Műszaki Egyetemen, ahol mindenki elismerte lelkiismeretes, precíz munkáját. Első unokája születésekor, 1976-ban ment nyugdíjba.

Életét mindvégig visszafogottság, csendes háttérbe húzódás jellemezte. Ugyanakkor derűs, jó kedélyű volt. A családjának élt. Férjhez ment Vigh Istvánhoz 1954-ben, akit nemsokára ezután a Székely Bertalan utcai gyülekezet vénjévé szenteltek fel. Két lányukat nagy szeretetben nevelték fel. Később örömmel vigyázott három unokájára is, akik szintén nagyon szerették őt, ragaszkodtak hozzá. Három dédunokája született, ezt az örömet is megérhette.

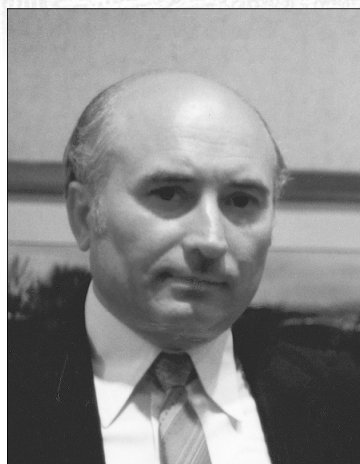
Nem hiányoztak életéből a megpróbáltatások sem. Férjével együtt élte át az 1965-ös belső egyházi válságot. Férjét kizárták a gyülekezetből, ő pedig önként vele tartott. Sok más testvérrel együtt arra kényszerültek, hogy az illegalitás körülményei között folytassák gyülekezeti életüket. Testvérnőnk mindvégig, minden nehézségben kitartott az igazság mellett. Hűségesen ápolta férjét, aki tizenkét éven át Parkinson-kórban szenvedett, s akinek egy-

re súlyosbodott az állapota, 1993-ban bekövetkezett haláláig. Távollátott tőle a zúgolódás vagy a panaszkodás, mindig csendesen tette kötelességét.

Vilma néni az igazságot, Isten ügyét mindennél jobban szerette. A zugligeti gyülekezet tagja volt, 1987-től. Élete végéig, szinte az utolsó napokig olvasta a Szentírást, tanulta, kijegyzetelte a szombatiskolát. Hacsak nem volt beteg, mindig ott volt a gyülekezetben. Különösképpen értékelte a Jézus eljövételével foglalkozó igehirdetéseket, adventváró reménysége nem fakult meg, nem gyengült az évek során. A közösség dolgai is mindig érdekelték, foglalkoztatták. A zugligeti keresztségek, küldött-értekezletek állandó résztvevője volt. Nagyon szerette a szép, fel-emelő zenét, fiatalkorában maga is kiválóan zongorázott. A nyári zenei táborból még 95 éves korában sem hiányzott, végig jelen volt, örömmel hallgatta az ének- és zenekari próbákat.

Amilyen csendes élete volt, olyan volt a halála is. Tiszteletre méltó és áldott az emléke mind családjá, mind hittestvérei számára.

„Nem hagylak titeket árvakul;
eljövök tihozzátok... Ti
megláttok engem: mert
én élek, ti is élni fogtok.”
(Jn 14,18–19)

(1935–2015)

„Mert ha hiszük, hogy Jézus meghalt és feltámadott, azonképpen az Isten is előhossa azokat, akik elaludtak, a Jézus által, Ővele együtt.”
(1Thess 5,14)

Bóka Dezső (1935–2015) testvérünkötől, aki február 26-án hunyt el, március 10-én vettünk búcsút Kőröshegyen. Hívó családban született, 1974-ben keresztkedett meg. Festőművész volt, sokan ismerték képei révén is. Nekrológiájából idézünk most részleteket:

„Családtagokként így emlékszünk kedves személyisége legfőbb értékeire: Mindvégig megőrzött valamit a gyermeki lelkületből: derűt, kedveséget, örömteljes rácsodálkozást mindenre, ami szép és igaz. Ez tükröződött képein is. Ő maga így vallott erről: »A természetben azok a témák ragadták meg figyelmemet, amelyek szépséget, nyugalmat árasztanak, ame-

lyek a csendes, nyugodt élet szeretetére, a váltakozó évszakok látványa feletti elmélkedésre, végül az örökkévalóság utáni vágyódásra ösztönöznek.« A festészetén kívül nagyon érdekelte a történelem és az irodalom is, igen sok verset tudott idézni fejből még idős korában is.

Első felesége fiatalon elhunyt, szeretettel ragaszkodott egyetlen lányához, Verához és két unokájához, Szonjához és Bálinthoz. Harmincöt évet élt együtt második feleségével, aki utolsó betegségében is hűségesen ápolta őt, sokszor kifejezte neki háláját ezért.

Szülei, testvérei nagyon sokat jelentettek neki, de unokatestvéreihez is szoros kapcsolat fűzte. Mindkét nagyanyja, akik elvesztették fiatal férjüket az első világháborúban, reformátusból lettek még reformáltabbak: adventisák.

Életét végigkísérték az egymást követő súlyos betegségek, de

ő nagy béketűréssel, sőt optimizmussal viselte ezeket. Isten nagyon kegyelmes volt hozzá, utolsó, hosszú betegsége alatt nem voltak fájdalmai, a várható legnehezebb szakasz előtt pedig Isten elaltatta őt. Unokatestvére (Vankó Zsuzsa) otthonában, családjával együtt (lánya és unokája körében) volt, mikor csendben végleg »elaludt«.

Életében arra igyekezett, hogy mikor a mindenható Úr kiválogatja majd azokat a végső ítéletnél, akik méltónak találtnak örökké élni, ő is ott lehessen, mert minden puritánsága ellenére szeretett élni és szépnek tartotta az életet.

Emlékezetesek maradnak a családi asztalnál mondott imái: Isten iránti nagy tisztelet és hála hatotta át ezeket. Halála előtt többször ismételte ezt a bibliai igét: »Tudom, hogy az én Megváltóm él, és utoljára az én porom felett megáll...« (Jób 19,25)»

Bóka Dezső: Igal és Kazsok között. Akvarell, 1992

Bizonyságtételek, igaz gondolatok

Reménység és bátorítás a szülőknek

„A társadalmat családok alkotják, és ezért az olyan, amilyenné a családok formálják. A szívből »indul ki minden élet« (Péld 4,23); a társadalom, az egyház eredményessége, a nemzet virágzása az otthon befolyásán múlik...

Nincs annál a feladatkörnél fontosabb, mint amit Isten az otthon alapítóira és gondviselőire bízott. A szülők munkájánál következményeiben nagyobb és messzeágazóbb munkát Isten nem bízott az emberek közül senkire. A társadalom jövőjét a ma ifjúsága határozza meg, hogy pedig mivé lesznek ezek a fiatalok, az az otthonon múlik...

Az otthon misszióterülete túlnő saját határain. A keresztény otthonnak példamutatással kell megmintáznia az igaz és tökéletes életelveket. Ez jó hatással van a világra. A becsületes család sokkal nagyobb befolyást gyakorol az emberek szívére és életére, mint bármilyen prédikáció. A fiatalok ilyen otthonból kilépve az életbe, továbbadják azt a lelkét, amelyet megtanultak. Nemesebb életelveket ismertetnek meg más családokkal, és felemelő befolyást árasztanak a társadalomra. Ezek a fiatalok mások számára is áldássá tehetnék otthonukat.”

(Ellen G. White: *A nagy Orvos lábnymán*, Az otthon c. feje.)

„Krisztusnak az lesz az utolsó munkája, mielőtt főpapi ruháját leveszi, hogy a szülők gyermekeikért elhangzott imáit az Atya elé tárja. Láttam, hogy egy hatalmas angyal indul útnak, hogy ezeket a gyermekeket emlékeztesse a korábban kapott nevelésre, és a próbaidő lejárta előtt visszavezesse őket a helyes útra.” (Ellen G. White: *Review and Herald*, 1889.)

„Gondold meg, végigmennél-e vele a sivatagon úgy, hogy nála van a kulacs! Barátságokat csak nehéz helyzetekre számítva érdemes kötni.”

(*Moldova György*)

„Akik beszélnek, nincs mondanivalójuk. Akiknek meg van, azok némák.”

(*Simone Weil*)

„A gazdag ember nem az, akinek sok vagyona van, hanem az, akinek a legkevesebbre van szüksége.”

(*Octavian Paler*)

„Az ember két lábon járó, hálátlan élőlény.”

(*Fjodor M. Dosztojevszkij*)

„A hatalmat nem kenyér módjára osztogatják, hanem lopják. Mindig lesznek királyok, csak másképp hívják őket.”

(*Bonaparte Napóleon*)

„Aki nem Isten igazságát keresi, az egy vallást talál meg. Aki jobban szereti vallását Istennél, az egy egyházat talál meg. Aki jobban szereti egyházát vallásánál, az önmagát találja meg.”

(*Samuel T. Coleridge*)

Szeretnénk kiadványunkat minél több helyre eljuttatni, ezért örömmel fogadjuk a lap fenntartására szánt adományokat, amelyeket köszönettel elfogadunk az alábbi számlaszámon: **VAJDASÁGÉRT ALAPÍTVÁNY 10402623-50526554-86651004.**

Akinek nehézségekre ütközik az alábbi számlaszámra történő befizetés, ezeken az elérhetőségeken kereshet minket: kurtszo@kurtszo.hu; 06-30/619-5901. (A szerkesztők)

Lindolfo Weingärtner

Imádság a korszellem ellen

Uram, ebben az okos korban
Ne engedd elbutulni néped,
Hogy az üres emberi szó
el ne némítsa szent igédet!

És ebben a jóllakott korban
Ne engedd meg, hogy éhen haljunk.
Táplálj mennyei eledellel,
Hogy pusztulásba ne zuhanjunk.

És ebben a jéghideg korban
Adj nekünk lángoló szívet,
Hogy szereteted melegét árassza,
Aki e földön a tied.

S Urunk, ebben a fáradt korban
adj új tettekre erőt nekünk,
és légy a mi erőnk Te magad,
ha lankadunk, ha elcsüggedünk!

(Túrmezei Erzsébet fordítása)